ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 82 (8.511) ◆ 1994 йил 13 июль, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВГА

Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич,

Россия Федерацияси давлат мустақиллиги тўғрисида декларация қабул қилинган кун муносабати билан табригингиз ва эзгу истакларингиз учун самимий миннатдорлик билдираман.

Россия билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатлари бундан буён ҳам мамлакатларимиз халқлари манфаатлари йўлида жўшқин ривожланаверади, деб ишонч билан айтган фикрингизга қўшиламан.

Б. ЕЛЬЦИН,
Россия Федерацияси Президенти.

МАҚСАД — ҲАМКОРЛИКНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШ

Суратда уч давлат раҳбарларининг самимий суҳбати.

А. Илёсов олган сурат.

Бу кўҳна дунё кўп тарихий воқеаларнинг шоҳиди бўлган. Тараққиёт маромн жадаллашган ушбу даврда ҳам биз, тарих зарварақларига ёзилажак воқеа-ҳодисаларга тез-тез гувоҳ бўлмоқдамиз. Бироқ, содир бўлаётган воқеалар ичида шундайлари борки, улар бевосита келажакка даҳлдордир. Бундай кунлар ўз мазмуни билан йилларга, асрларга татигулик. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат ва ҳукумат раҳбарлари Алматида учрашган 8 июль ана шундай тарихий кунлар сирасига киради.

Учрашув чоғида қадим Туркистон заминидаги қардош мамлакатлар муаммоларни баҳамжиҳат ҳал этиш, ҳамжиҳатлик йўлида ғоят муҳим амалий қадам қўйдилар. Уч мамлакат Президентлари ва Бош вазирлари иштирокидаги давлатлараро кенгашнинг тузилиши, унинг ишчи органи сифатида доимий фаолият кўрсатадиган ижроия қўмитаси барпо қилиниши, иқтисодий интеграцияга кўмаклашувчи давлатлараро Марказий Осиё ҳамкорлик ва ривожланиш банки таъсис этилишига аҳдлашув ушбу тарихий учрашувнинг оламшумул натижаларидандир.

Маълумки, халқларимизнинг истиқлол нашидасини сура бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Айни пайтда Марказий Осиёдаги мамлакатлар ҳам ўзининг давлат тузумини барқарорлаштириш, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш учун интилмоқда. Афсуски, остонамизга истиқлолдан илгарироқ иқтисодий қийинчиликлар қадам қўйди. Иқтисодий алоқаларнинг узилиб қолиши бозор муносабатларига ўтишни мураккаблаштирди. Ана шу пайтда замон қўшни ва хорижий мамлакатлар билан тенглик ва ўзаро манфаатдорликка асосланган янгича муносабатларни шакллантиришни тақозо этди.

Ростини айтиш керак, бу жараён осон кечмаётир. Буни МДҲнинг қисқа тарихи мисолида ҳам кўриш мумкин. Амалий ишга ўтиш механизмининг яратилмагани янгича иқтисодий муносабатларга замин ҳозирлаш учун тузилган бу ташкилотнинг асосий қусуридир. Шу сабабли ҳам МДҲ кутилган натижаларни бермаяпти. Алмати учрашувининг қимматли шундаки, унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан аҳдномаларни амалга оширишнинг пухта механизми яратилди.

Президентлар кенгаши таркибида Бош вазирлар кенгаши, мудофаа вазирлари кенгаши ҳамда ташқи ишлар вазирлари кенгаши ҳам фаолият юритадики, бу ўзига хос мукаммал механизм иқтисодий, сиёсий ҳамда мудофаа соҳаларида ҳаракатларни мувофиқлаштириш, мавжуд муаммоларни зудлик билан ҳамжиҳатликда ҳал этиш имконини беради. Давлатлараро битимлар, шартномаларнинг амалга ошишига бевосита бош-қош бўладиган ижроия қўмита давлат ва ҳукумат раҳбарлари кенгаши фаолиятининг самарали бўлишини таъминлайди.

Ислом Каримов бу кенгашларга бир йил давомида Қозоғистон вакиллари раҳбарлик қилишини ва фаолият маркази Алмати шаҳри бўлишини таклиф этди.

— Тажриба шуни кўрсатадики,— деди жумладан Ислом Каримов,— бошқарув тизимининг сочилиб кетиши яхши натижа бермайди. Шу сабабли бошқарув маркази бир жойда бўлиши, барча кенгашларда раҳбарлик бу сафар Қозоғистон вакилларига юклангани ишнинг унумли бўлишига хизмат қилади. Кейинги йилда кенгашларга Қирғизистон ва орадан яна бир йил ўтиб, Ўзбекистон вакиллари раҳбарлик қиладилар.

Ўзбекистон Президентининг бу таклифи барчага маъқул бўлди. Шуниси аҳамиятга моликки, кенгаш раҳбарларининг ўринбосарлари доимий, яъни узлуксиз фаолият юритади.

Таъсис этишга келишилган Марказий Осиё ҳамкорлик ва ривожланиш банки 9 миллион АҚШ доллари миқдорига тенг низом жамғармасига эга бўлади. Учрашувда бу банк иқтисодий интеграцияни кучайтириш борасида ғоят муҳим ишларни амалга ошириши лозимлиги таъкидланди. Ёқилғи, энергетика, машинасозлик, алоқа тармоқлари ва бошқа муҳим соҳалардаги давлатлараро йирик лойиҳаларни амалга оширишда, қолаверса, хорижий сармояларни мамлакатларимиз ҳудудига жалб этишда унинг ҳиссаси беқиёс бўлади. Ушбу банкнинг қароргоҳи ҳам Алматида жойлашади. Шароит тақозо этган тақдирда унинг ваколатхоналари ёхуд корреспондент ҳисобларини Ўзбекистон ва Қирғизистонда очишга келишилди.

Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат делегацияларининг музокаралари ниҳоясида Президентлар Ислом Каримов, Нурсултон Назарбоев ва Асқар Акаев журналистлар билан учрашдилар. Унда эришилган аҳдномалар Тошкентда, Ўрдабошида ва Чўлпонотада қабул қилинган ҳужжатларнинг руҳига мос экани, улар уч қардош мамлакат халқларининг фаровонлигини юксалтириш йўлида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг давоми экани қайд этилди.

Ислом Каримов журналистларга ушбу ҳамжиҳатлик МДҲдан ташқари ёхуд бирор мамлакатга қарши иттифоқ деб талқин қилинмаслиги лозимлигини алоҳида таъкидлади.

— Учрашув якунлари ягона иқтисодий макон яратиш борасидаги ҳаракатларимизнинг сифат жиҳатидан янги босқичга ўтганидан дарак беради,— деди Ўзбекистон Президенти.— Иқтисодий интеграцияни амалда жорий этиш ушбу босқичнинг асосий ўзига хослигидир.

Журналистларнинг республикаларнинг ўзига хос иқтисодий имкониятлари ҳамкорликка киришган бирор мамлакат манфаатларига путур етказмайдими, деган саволига Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоев жавоб қайтарди. Улар республикалар ягона миллий валютага эга бўлган тақдирда ана шундай хавф юзага келиши мумкинлигини таъкидлаб, валюталарнинг бошқа-бошқа экани, ўзаро ҳисоб-китобларда бунинг олдини олиш имконияти яратилишини айтдилар.

Қабул қилинган қарорлар, эришилган аҳдномалар оддий инсонга нима беради?— Нурсултон Назарбоев бу саволга жавоб берар экан, қардош давлатлар раҳбарларининг Тошкентдаги учрашувидан сўнг мамлакатлар ўртасидаги божхона тўсиқлари олиб ташлангани қон-қардошлик ришталари билан чамбарчас боғланиб кетган мамлакатларимиз халқларининг алоқалари, борди-келдиларини осонлаштирганини эслатиб ўтди. Аҳолининг эркин борди-келди қилиши — миграция тўғрисида қабул қилинган битим мамлакатдан мамлакатга кўчиб бориш, фуқароликни алмаштириш, кўчмас мулкни сотиш ва қўшни давлатдан яшаш учун жой сотиб олиш борасидаги муаммоларни осон ҳал этишга кўмаклашишини, қолаверса, иқтисодий ҳамкорлик, интеграция моҳият эътибори билан оддий инсон манфаатларига йўналтирилганини қайд этди.

Ҳарбий-техник ҳамкорлик ҳам шулар жумласидандир. Чунки, бу борадаги ҳамжиҳатлик минтақада тинчлик ва осойишталикни таъминлашга хизмат қилади. Президентлар ҳарбий-техник ҳамкорлик мамлакатларнинг ҳарбий саноат мажмуалари ишини уйғунлашини ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашини, мавжуд имкониятлардан биргаликда фойдаланиш бу соҳадаги талай муаммоларни бартараф этишини таъкидладилар.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон мўл-кўл пахта етиштириш, қишлоқ хўжалик машиналари ва енгил автомобиль ишлаб чиқариш имкониятига эга, Қозоғистон эса ғалла макони, Қирғизистон энг арзон электр энергияси олинадиган мамлакат бўлган бир вақтда бу каби ихтисослашув катта самаралар бериши тайин.

Учрашув охирида Президентлар ягона иқтисодий макон ҳақидаги шартномага қўшилиш истагида бўлганлар учун эшиклар очиқ эканини яна бир карра айтиб ўтдилар. Тарихий учрашувда қабул қилинган ҳужжатлар ана шунга комил ишонч уйғотади.

* * *

9 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Алматидан Тошкентга қайтиб келди.

Амирқул КАРИМ,
ЎзА махсус мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

МУОМАЛАДАГИ НАҚД ПУЛЛАРНИ КАМАЙТИРИШГА ОИД ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Нақд пул муомаласини тартибга солиш ва пулларнинг асоссиз равишда кўпайиб кетишига йўл қўймаслик мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки ва тижорат банклари корхоналарга, ташкилотлар ва муассасаларга, мулкчилик шаклларидан қатъи назар, нақд пулларни иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар, пенсиялар, нафақалар ва стипендияларни, шунингдек сафар харажатларини тўлаш учунгина берсинлар.

2. Белгилаб қўйилсинки,

мулкчилик шаклларидан қатъи назар, хўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги ҳисоб-китоблар банк муассасалари орқали нақд пулсиз амалга оширилади;

давлат (акционерлик) корхоналари ва ташкилотларидан кооперативларнинг, фермерларнинг, хусусий ва кичик корхоналарнинг ҳисоб варақаларига тушадиган пул маблағлари операциялар ва тўловлар уларнинг устав фаолияти соҳасига мувофиқ келган тақдирда қўшиб қўйилади;

аҳолининг омонатлари бўйича операциялар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг лицензиялари (рухсатномалари)га эга бўлган банк муассасалари томонидангина амалга оширилади.

3. Ушбу қарор чиққан кундан бошлаб «Ўзкооптайёрловсавдо», бошқа воситачи ва тайёрлов ташкилотларининг аҳолидан харид қилинган қишлоқ хўжалик маҳсулоти учун нақд пул тўлашлари тақиқлансин. Бунда маҳсулотларнинг ҳақи жамғарма тармоғига эга бўлган банкларда фуқароларнинг алоҳида ҳисоб варақларига маблағ ўтказиш йўли билан тўлансин.

Банк муассасалари ана шу ҳисоб варақларидан маблағларни тегишли банкларнинг ҳисоб-китоб чеклари ва чек дафтарчаларидаги чеклар ҳолидагина берсинлар.

«Ўзкооптайёрлов с а в д о» бирлашмасига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва чорва моллари харид қилиш учун нақд пул қандай мақсадларга ажратилгани ва қайтарилиши кўрсатилган ҳолда фақат республика ҳукуматининг қарорига биноан ажратилсин.

4. 1994 йилнинг 11 июлидан бошлаб нақд пулга майда улгуржи савдо қилиш, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг жорий хўжалик эҳтиёжлари учун нақд пул бериш тақиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банки, «Ўзбексавдо» уюшмаси ва «Ўзбекбирлашув» бошқаруви билан биргаликда бир ҳафта муддат ичида майда улгуржи савдо бўйича товарлар сотиш ва нақд пулсиз ҳисоб-китоб бўйича корхоналарнинг жорий хўжалик эҳтиёжларини таъминлаш, шунингдек умумий овқатланиш ташкилотлари тушган фойданинг бир қисмидан қишлоқ хўжалик маҳсулоти харид қилиш учун фойдаланиши тартиби тўғрисида таклифлар киритсинлар.

5. 1994 йилнинг 1 августидан меҳнатга ҳақ тўлаш учун ажратиладиган маблағлар давлат йўли билан тартибга солиб турилиши жорий этилсин. Шу мақсадда:

барча мулкчилик шаклидаги корхоналар ва ташкилотлар (бюджетдагилардан ташқари) маҳсулот (иш, хизмат) ҳажми ўсишининг ҳар бир фоизи учун база даврига нисбатан таққослама нархларда 0,7 фоизгача иш ҳақи фондини оширишлари мумкинлиги;

хўжалик юритувчи субъектлар белгиланган нисбатни турли сабабларга кўра ошириб юборган ҳолларда меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг асоссиз оширилган қисми тўла бюджет ҳисобига ўтказилиши белгилаб қўйилсин.

Тижорат банклари хўжалик юритувчи субъектлар меҳнатига ҳақ тўлаш учун маблағлар сарфланишини ҳар чоракда назорат қилиб боришни белгилаб қўйилсин.

6. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги бир ой муддат ичида Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига ҳамда илгари қабул қилинган қарорларга мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида таклифлар тақдим этсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ҲАМКОРЛИК ВА РИВОЖЛАНИШ БАНКИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА

БИТИМ

Бундан кейин томонлар деб аталадиган ушбу битим қатнашчилари бўлган давлатлар,

томонлар ўртасида ягона иқтисодий макон тузиш тўғрисидаги шартномага асосланиб,

савдо-сотиқ, молия муносабатларини сақлаб қолиш, қўшма ишлаб чиқаришларни ривожлантириш манфаатларига амал қилиб,

томонларнинг ҳукуматлараро битимларида назарда тутилган савдо, савдодан ташқари ва бошқа операциялар бўйича кўп томонлама давлатлараро ҳисоб-китобларни ташкил этиш ҳамда амалга ошириш зарурлигини эътироф этиб,

қуйидагилар тўғрисида аҳдлашиб олдилар:

1-модда

1. Қўшма банк — Марказий Осиё Ҳамкорлик ва ривожланиш банкини (бундан кейин МОҲРБ — банк деб аталади) ташкил этиш. Ўзбекистон Республикаси ҳукумати, Қирғизистон Республикаси ҳукумати, Қозоғистон Республикаси ҳукумати банкнинг таъсисчи аъзолари ҳисобланадилар.

2. Банк кенгаши банкни бошқариш органи ҳисобланади, унинг таркибига томонлардан ваколат берилган биттадан вакил киради. Банк кенгашининг қарорлари банк уставида белгиланган тартибда қабул қилинади.

3. Банк орқали ўтказиладиган ҳисоб-китоблар эркин алмаштириладиган валютада, миллий валюталарда ёки банк кенгаши томонидан белгиланган махсус тўлов воситаларида амалга оширилади.

2-модда

Банк Алмати шаҳрида жойлашади. Банк юридик шахс ҳисобланади. Банк Халқаро молия ҳамда банк ташкилотлари ва уюшмаларида қатнашиши мумкин.

Банк фаолияти ушбу битим ва унинг узвий қисми ҳисобланадиган банк устави билан тартибга солинади.

Банк билан банк жойлашган мамлакат ўртасидаги муносабатлар мазкур давлатнинг қонунчилигига мувофиқ ва тегишли битим билан белгиланади.

3-модда

Банкка қуйидаги вазифалар юкланади:

ҳукуматлараро битимларда назарда тутилган савдо ва бошқа операциялар бўйича кўп томонлама давлатлараро ҳисоб-китобларни ташкил этиш ва амалга ошириш;

мулкчилик шаклларидан қатъи назар, қўшма корхоналар ташкил этишга ва уларнинг фаолиятини кенгайтиришга кўмаклашиш;

томонларнинг стратегик дастурларини кредитлар билан таъминлаш;

умумминтақавий мақсадлардаги объектларни маблағ билан таъминлаш;

томонларнинг иқтисодиётини ўрганиш ва таҳлил қилиш ҳамда томонларнинг банкларига таклифлар ва тавсиялар бериш.

4-модда

1. Банкнинг 9 (тўққиз) миллион АҚШ доллари ёки (банк кенгашининг қарорига биноан) бошқа валютадаги эквивалент миқдордаги бошланғич устав сармояси банк таъсисчи аъзоларининг банк кенгаши томонидан белгиланадиган миқдорлардаги бадаллари ҳисобига шаклланади.

2. Устав сармояси миқдори банк кенгашининг қарорига биноан кўпайтирилиши мумкин.

3. Янги давлат банк аъзолигига қабул қилинганда банкнинг устав сармояси миқдори кўпаяди. Банк янги аъзоси бадали миқдорини, уни тўлаш усули ва муддатларини банк кенгаши унинг билан келишган ҳолда белгилайди.

4. Банк банк кенгаши қарорига биноан ташкил этиладиган махсус фондларга эга бўлиши мумкин.

5-модда

1. Давлатларнинг хўжалик юритувчи субъектлари ўртасидаги жорий тўловлар икки томонлама ва кўп томонлама асосда амалга оширилади ҳамда уларнинг миллий қонунчилиги билан тартибга солинади.

2. Миллий валюталарнинг томонларнинг ўзаро ҳисоб-китобларидаги курси банк кенгаши томонидан аниқланади.

Томонлар валюталарнинг Миллий (Марказий) банклар томонидан белгиланадиган курслари тўғрисида валюта курси ўзгаргандан кейинги кундан кечикмай ахборот тақдим этадилар.

6-модда

1. Ҳар қайси томон ҳукуматлараро битимлар бўйича навбатдаги муддатга ва умумий товар обороти доирасида савдо-иқтисодий битимлар тузаётганда кўрсатиб ўтилган муддат доирасида тушумлар ва тўловларнинг бошқа томонлар, банк аъзолари билан мутаносиб бўлишини таъминлашга интилади. Бунда миллий ёки бошқа валютада мумкин бўлган резервларни яратиш (улардан фойдаланишни), шунингдек, кредит олиш (уни тўлаш) имконияти ҳисобга олинади.

2. Савдодан ташқари операциялар бўйича ҳисоб-китоблар савдодан ташқари тўловлар бўйича ҳисоб-китоблар тўғрисидаги ҳукуматлараро битимлар асосида амалга оширилади.

7-модда

Банк банк аъзолари бўлмаган бошқа давлатларга, уларнинг банк кенгаши томонидан белгиланадиган тартибда ва шартларда ҳукуматлараро ҳисоб-китобларда қатнашишлари учун, корреспондентлик счётлари очиши мумкин.

8-модда

Ушбу битимга банк фаолиятининг мақсади ва қоидаларини эътироф этувчи бошқа давлатлар ҳам қўшилиши мумкин. Банкнинг янги аъзоларини қабул қилиш шартлари ва тартиби унинг устави билан белгиланади.

9-модда

1. Мазкур битим фақат барча томонларнинг розилиги билан ўзгартирилиши мумкин.

2. Ҳар қайси томон ушбу битимда қатнашишни, бу ҳақда банк кенгашини камида олти ой олдин маълум қилган ҳолда рад этиши мумкин. Кўрсатилган муддат мобайнида банк билан тегишли томон ўртасидаги уларнинг ўзаро мажбуриятлари бўйича муносабатлар тартибга солиниши керак.

3. Ушбу битим томонларнинг қонунчилигига мувофиқ ички давлат расмий маросимлари бажарилган вақтдан бошлаб кучга киради.

1994 йил 8 июлда Алмати шаҳрида ўзбек, қозоқ, қирғиз ва рус тилларида тўрт асл нусхада тузилди, у депозитарийда — Ўзбекистон Республикаси ҳукумати архивида сақланади, у мазкур битимни имзолаган республикалар ҳукуматларига унинг тасдиқланган нусхасини юборади.

Ўзбекистон Республикаси номидан
И. КАРИМОВ

Қозоғистон Республикаси номидан
Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси номидан
А. АКАЕВ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбековнинг 1994 йил 12 июлдаги фармойиши билан Алишер Муҳамедович Мирқосимов Яккасарой туманининг ҳокими этиб тайинланди.

* * *

МИРҚОСИМОВ Алишер Муҳамедович — 1949 йилда туғилган, ўзбек, олий маълумотли, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ҳамда Тошкент Олий партия мактабини тугаллаган. Меҳнат фаолиятини 1973 йилда «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида чилангар-таъмирловчиликдан бошлаган. Шу корхона филиали ҳамда Чилонзор участкаси бошлиғи, касаба уюшмаси ташкилотининг раиси бўлиб ишлаган. 1985—1988 йилларда — халқ депутатлари Собир Раҳимов туман Кенгаши ижроия қўмитасининг раиси, шундан сўнг республика Вазирлар Кенгаши енгил саноат ва халқ истеъмоли моллари бўлимининг мудири. Ишлар бошқаруви ташкилий-совет иши бўлими мудири лавозимларида ишлаган. 1991 йилдан Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида ички партиявий ишлар бўлими мудири. 1993 йилдан эса Марказий Кенгаш котиби — бўлим мудиридир.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

- Тошкентда Халқаро фуқаро авиацияси томонидан ташкил этилган Жанубий-Ғарбий Осиё мамлакатлари авиакомпаниялари вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтди.
- Бир гуруҳ франциялик тадбиркорлар Қорақалпоғистонда бўлишиб, ўзаро ҳамкорлик имкониятларини ўрганишди.
- Чегара қўшинлари мутахассислари тайёрлайдиган ўқув отрядида денгизчи курсантлар мустақил Ўзбекистон, унинг халқига содиқликка қасамёд қилдилар.
- ГФР Тошкентда Германия иқтисодиёти уйи барпо этиш учун 30 миллион марка ажратди. Бу уйда Германиянинг қатор фирма ва ваколатхоналари, жамғарма ва кўргазмаларини жойлаштириш мўлжалланмоқда.
- Ўзбекистон Республикаси Матбуот қўмитасида тарихий ва маданий меросимизга тааллуқли адабиётларни нашр этиш масалалари муҳокама этилди.
- Қўнғирот—Нукус—Чимбой йўналиши бўйича йўловчи поездларининг мунтазам қатнови бошланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

- Аниқланган маълумотларга кўра Украина Президенти этиб Леонид Кучма сайланган.
- Президент сайловида мағлубиятга учраганлиги сабабли Беларусь Бош вазири Вячеслав Кебич истеъфога чиқди.

ХОРИЖДА

- АҚШ Президенти Билл Клинтон Неаполда Россия Президенти Борис Ельцин иштирокида Ғарбнинг тараққий этган етти давлати раҳбари билан учрашувидан сўнг Германияга келди. У Берлинда ГФР канцлери Гельмут Коль билан ўзаро ҳамкорлик масалаларини муҳокама этди.
- «Қизил кхмерлар» Камбоджа раҳбари Народук Сианукка қарши кураш олиб бориш учун мамлакат шимолида муваққат ҳукумат тузганликларини эълон қилдилар.
- Куба Президенти Фидель Кастро ядровий қурол-аслаҳаларини тарқатмаслик тўғрисида минтақавий шартномани имзолашга тайёр эканлигини билдирди.
- Яман шимолий қисмининг қўшинлари жанубликлар эгаллаб турган Адан шаҳрини ниҳоят тўла-тўкис қўлга олдилар. Бугун мамлакат Вазирлар маҳкамаси бу шаҳарда тартибни тиклаш масаласини муҳокама этади. Айни пайтда эса Оман мамлакатидан бошпана топган Яман жанубий қисмининг етакчилари мамлакатда «партизанлар урушини бошлаб юбориш» ҳақида дўқ-пўписа қилмоқдалар.

Бугунги кун нафаси

АҲОЛИ КЎЧИШИ СОҲАСИДАГИ ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

МЕМОРАНДУМ

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси, қардош мамлакатлар халқлари тарихи, маданияти ва маънавиятининг муштараклигига ва давлатлар ўртасида таркиб топган мустаҳкам алоқаларга асосланиб, ақл-заковат, маданият ва меҳнат салоҳиятини сақлаб қолиш ва кўпайтириш зарурлигини англаб, Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида ягона иқтисодий маконни вужудга келтириш тўғрисидаги шартнома тағин ҳам мустаҳкамроқ ҳамкорлик қилиш ва ҳар томонлама яқинлашиш учун қулай шароит яратишини, шу мамлакатларнинг манфаатларига мос келишини, тинчлик ва хавфсизлик ишига хизмат қилишини қайд этиб, Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистонда барча фуқаролар қайси миллатга ва динга мансублигидан қатъи назар, иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида фаол иштирок этишлари учун барча зарур шарт-шароит яратилганини таъкидлаб, бу мамлакатларда сиёсий барқарорлик, фуқаролар тинчлиги ва миллатлараро тотувликка эришилганини эътиборга олиб, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш соҳасида интеграцияни ҳар томонлама ривожлантиришга интилиб, салбий оқибатлар иқтисодиётга ва жамиятдаги маънавий-руҳий муҳитга таъсир қилаётганидан безовта бўлиб, мазкур масалаларни аҳолининг кўчиши соҳасида биргаликдаги ҳаракатларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш йўл билан ҳал қилишга интиладилар. Бу ҳаракатлар қуйидагиларга қаратилган:

— минтақада яшаётган ҳар бир халқнинг ўзига хос миллий хусусиятларини сақлаб қолиш, миллий маданиятлар ва тилларни ривожлантириш учун шароитларни таъминлаш:

— иқтисодиётнинг яқинлашувига кўмаклашадиган миллатлараро ва минтақавий компанияларни, илмий-ишлаб чиқариш марказларини барпо этиш учун шароит яратиш:

— бир давлатнинг бошқа давлат ҳудудида яшаётган фуқароларига ўз мол-мулкига, шу жумладан мол-мулки жойлашган ердаги давлат қонунларига мувофиқ равишда ишлаб чиқариш воситаларига эгалик қилиш, фойдаланиш ва тасарруф этиш кафолатларини бериш:

— фуқароларнинг пулларини, шу жумладан пенсия, нафақа, алиментларни бир давлатдан иккинчисига жўнатиш масалаларини ҳал қилиш:

— фуқаролар малакасини, шу жумладан гувоҳномалар, дипломлар ва шаҳодатномаларни ўзаро тан олиш механизми ва тартибини такомиллаштириш:

— меҳнат ресурсларидан фойдаланиш соҳасидаги ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш.

Давлат бошлиқлари мазкур меморандумни амалга ошириш мақсадида ўз ҳукуматларига 1994 йилнинг охирига қадар Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида аҳолининг кўчиши соҳасида ҳамкорлик дастурини ишлаб чиқишни топширадилар.

Мазкур меморандум 1994 йил 8 июль куни Алмати шаҳрида ҳар бири қозоқ, қирғиз, ўзбек ва рус тилларида уч асл нусхада имзоланди.

Қозоғистон Республикаси Президенти Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси Президенти А. АКАЕВ

Ўзбекистон Республикаси Пр езиденти И. КАРИМОВ

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ , ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚЛАРИГА

МУРОЖААТНОМА

Азиз ватандошлар!

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги ягона иқтисодий макон ҳақиқатга айланмоқда ва ҳозирнинг ўзидаёқ иқтисодиёт, сиёсат, маданият ҳамда одамларнинг кундалик алоқалари соҳасида сезиларли натижа бера бошлади.

Олий инсоний муносабатларни чуқурлаштириш, одамларнинг кундалик алоқаларини енгиллаштириш ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаш — буларнинг барчаси пировард натижада чуқур инсонпарварлик йўналишида бўлиб, маърифий мулоқотнинг объектив қонунлари билан белгиланади. Биз биргаликда ёрқин келажагимизга замин ҳозирлаяпмиз. Бундай келажакни бирлик ва жипсликсиз, бизнинг — Марказий Осиё халқларининг тақдири муштараклигини ва келажаги бир хиллигини равшан англамай туриб, тасаввур қилиб бўлмайди.

Бизнинг мустаҳкам қардошлик алоқаларимиз тарихий, жуғрофий, маданий муштараклик ва тилимизнинг умумийлиги билан боғлиқ. Биз кўп асрлардан буён давом этаётган дўстлигимиз ва яхши қўшничилигимиз негизида бир-биримизга яқинлашмоқдамиз, айни пайтда миллий ўзига хослигимизни, давлат истиқлоли ва сиёсий мустақиллигимизни сақлаб қолмоқдамиз. Янги тарихий шароитда халқларимизнинг бир-бирига яқинлашаётгани минтақанинг алоҳида бўлиб ажралиб қолишини билдирмайди. Ягона иқтисодий маконни барпо этиш тўғрисидаги шартнома МДҲдаги бошқа давлатларнинг ҳам қўшилиши учун очиқдир.

Ана шу мақсадларни кўзлаб, Алмати учрашувида иқтисодиёт, тадбиркорлик, молия, ҳарбий-техникавий, мудофаа алоқаларини ва ташқи сиёсий фаолиятни бошқаришнинг ҳуқуқий воситаларини таъминлайдиган ҳужжатлар келишиб олинди ва имзоланди. Қабул қилинган қарорларни амалга ошириш учун биз Давлатлараро Кенгашни таъсис этдик.

Шуни аниқ айтиш мумкинки, мазкур ҳужжатлар имзоланиши билан мамлакатларимизнинг фақат ягона иқтисодий макон саригина эмас, балки умумий, сиёсий ва маданий макон сари ҳақиқий ҳаракати бошланди.

Биз, давлат бошлиқлари, мамлакатларимизнинг қудратли иқтисодий, сиёсий ва маънавий салоҳиятини аниқ интеграция дастурларини амалга оширишга, қардош халқларнинг умумий манфаатлари йўлида самарали меҳнат қилишга қаратишга қатъий аҳду паймон қилганмиз ва юртдошларимизга, оқсоқоллар ва ёшларга, сиёсий партияларга, жамоат ташкилотларига, Марказий Осиё минтақасини ўз Ватани деб биладиган барча миллат вакилларига мурожаат қилиб, бу ишда бизни қўллаб-қувватлашни сўраймиз.

Фақат жипслашиш, куч-ғайратларни бирлаштириш, барқарорликни сақлаб қолиш йўли билан биз ҳозирги қийинчиликларни енгиб ўта оламиз ва мамлакатларимизда туб иқтисодийислоҳотлар ҳамда демократик ўзгаришларни амалга ошириш вазифаларини ҳал қила оламиз.

Алматида имзоланган ҳужжатларнинг моҳияти ва мазмунини, мурожаатномамизни қардош мамлакатларнинг халқлари маъқуллаб, самимий қўллаб-қувватлайдилар, деб умид қиламиз.

Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон халқлари барчамизни бирлаштириб турган муштарак олижаноб мақсадларни рўёбга чиқаришда мустаҳкам ҳамкорлик қилишига ишонамиз.

Қалбларимиз, ҳис-туйғуларимиз ва орзу-умидларимиз абадий якдил ва якнафас бўлсин!

Қозоғистон Республикаси Президенти Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси Президенти А. АКАЕВ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Алмати шаҳри 1994 йил 8 июль.

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлат бошлиқларининг

ҚАРОРИ

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси давлат бошлиқлари қарор қиладилар:

1. Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Президентлари ҳамда Бош вазирларидан иборат Давлатлараро Кенгаш тузилсин.

2. Давлатлараро Кенгаш таркибида қуйидагилар таъсис этилсин:

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирлари кенгаши:

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлари кенгаши:

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлари кенгаши.

3. Доимий ишлайдиган ишчи ташкилот — давлатлараро Кенгаш ижроия қўмитаси тузилиб, унинг зиммасига мувофиқлаштириш — маслаҳат бериш, фараз ва таҳлил қилиш ҳамда ахборот тарқатиш вазифалари юклансин.

Ижроия қўмита қароргоҳи Алмати шаҳрида бўлиши белгилаб қўйилсин.

4. Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирларига тузиладиган ташкилотлар тўғрисидаги Низом, шунингдек Давлатлараро Кенгаш ижроия қўмитасининг ички тузилишини, сметаси ва штатлар рўйхатини бир ой давомида ишлаб чиқиш топширилсин.

Тузиладиган ташкилотлар иштироки давлатлар томонидан тенг асосда маблағ билан таъминланади.

5. Давлатлараро Кенгаш ва унинг ташкилотларига раҳбарлик алмашиб туриш асосида, навбат билан амалга оширилиши белгилаб қўйилсин.

Дастлабки иш йилида мазкур барча ташкилотларга раҳбарлик қилиш Қозоғистон Республикаси вакиллари зиммасига юклансин.

1994 йил 8 июлда Алмати шаҳрида ҳар бири қозоқ, қирғиз, ўзбек ва рус тилларида уч асл нусхада тайёрланди, барча матнлар бир хил кучга эга.

Қозоғистон Республикаси номидан Н. НАЗАРБОЕВ

Қирғизистон Республикаси номидан А. АКАЕВ

Ўзбекистон Республикаси номидан И. КАРИМОВ

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОШЛИҚЛАРИНИНГ

БАЁНОТИ

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси раҳбарларининг 1994 йил 8 июлда Алмати шаҳридаги учрашуви тўла ҳамжиҳатлик ва ошкоралик руҳида ўтди. Учрашувда қардош давлатларнинг ўртада тарихан таркиб топган анъанавий дўстлик, мустаҳкам ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам муносабатлари асосида бир-бирига яқинлашуви жараёни тобора кучайиб бораётгани мамнуният билан қайд этилди. Ягона иқтисодий маконни барпо этиш тўғрисидаги шартнома ўзаро яқинлашиш жараёнини музокаралар ўзанидан амалий ишлар йўлига ўтказишни бошлаб бергани ва сиёсий воқеликка айланиб бораётгани алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Тошкент, Ўрдабоши ва Чўлпонота учрашувларининг қардош мамлакатлар халқларининг фаровонлигини оширишни кўзлаб иқтисодий ислоҳотларни ўтказиш ҳамда уларни мувофиқлаштирилган ҳолда амалга ошириш йўлининг давомийлиги тасдиқланди.

Давлат бошлиқлари интеграция дастурларини босқичма-босқич амалга ошириш, бозор иқтисодиётининг ёрдамчи тармоқларини биргаликда барпо этиш ҳамда қабул қилинган қарорларнинг ижросини қаттиқ назорат қилиб бориш мақсадида хўжалик — ҳуқуқий ва ташкилий тусдаги тадбирларни дарҳол ишлаб чиқишнинг муҳимлиги тўғрисида гапирдилар.

Томонлар бир-бирига ўз мамлакатларидаги ижтимоий-сиёсий вазият ҳақида ахборот бердилар. Марказий Осиёдаги ишларнинг аҳволи тўғрисида фикрлашиб олдилар, мустақил давлатлар ҳамдўстлиги мақсадлари ва қоидаларига садоқатларини таъкидладилар. Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси раҳбарлари ягона иқтисодий маконни барпо этиш тўғрисидаги шартнома бошқа давлатларнинг қўшилиши учун очиқлигини яна бир бор тасдиқладилар ва МДҲдаги бошқа мамлакатларнинг бу шартномага қўшилишини табриклашларини билдирдилар.

Яқинлашиш жараёнларининг кучайишини объектив ҳаётий зарурат деб ҳисоблаб ва уч томонлама ҳамкорлик муваффақиятли бўлиши учун мамлакатларимизнинг сиёсий, иқтисодий ва маънавий имкониятларини бирлаштириш зарурлигини таъкидлаб:

томонлар:

— миллий қонунлар ва меъёрий ҳужжатларни бир-бирига яқинлаштириш, белгиланган вазифаларни батартиб, ҳуқуқий жиҳатдан асослаб ҳал қилиш мақсадида янги қонунларни ишлаб чиқиш учун парламентлараро даражада қўшма ишчи гуруҳ тузишга;

— иқтисодий, ижтимоий, маданий, ҳуқуқий, ҳарбий соҳаларда ва бошқа соҳаларда мустаҳкам ҳамкорлик қилишга;

— атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий офатлар ва фалокатларнинг оқибатларини тугатиш ишида куч-ғайратларни бирлаштиришга, Орол денгизи ҳавзасида ва Оролбўйида экология вазиятини яхшилаш юзасидан қўшимча чоралар кўришга;

— ташқи сиёсий фаолият соҳасида минтақа ва халқаро даражада ўзаро маслаҳатлашиб ҳаракат қилишга келишиб олдилар.

Давлат бошлиқлари баён қилинган мақсадларни рўёбга чиқариш ҳамда иқтисодий, сиёсий, мудофаа ва инсонпарварлик соҳаларидаги куч-ғайратларни мувофиқлаштириш учун Президентлар ва давлатларнинг Бош вазирларидан иборат давлатлараро кенгаш тузишга қарор қилдилар. Давлатлараро кенгаш таркибида:

— Бош вазирлар кенгаши;

— ташқи ишлар вазирлиги кенгаши;

— мудофаа вазирлари кенгаши бўлиши кўзда тутилган.

Доимий асосда ишлайдиган ижроия қўмитаси уларнинг ишчи органи ҳисобланади.

Ҳукуматларга қуйидагилар топширилди:

— кредит-ҳисоб-китоб қилиш, бюджет, солиқ, нарх, валюта, бож, ижозатнома, сармоя, нафақа, аҳолининг кўчиб юриши ва ички сиёсатнинг бошқа соҳаларини келишилган қоидалар асосида мувофиқлаштирган ҳолда амалга ошириш чораларини кўриш;

— бир ой муддатда марказий ҳамкорлик ва тараққиёт банкини ташкил этиш учун зарур бўлган таъсис ҳужжатларини тайёрлаш;

— иқтисодиётнинг турли соҳаларида қўшма корхоналар, акционерлик жамиятлари, миллатлараро компаниялар барпо этиш юзасидан дастурлар мажмуини ишлаб чиқиш;

— хўжалик юритувчи барча субъектлар учун кенг имкониятлар ва кафолатларни таъминлаш, тадбиркорликни рағбатлантириш;

— минтақа хавфсизлигини ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, ҳарбий-техника ва мудофаа ҳамкорлиги доирасида ўзаро келишилган стратегияни белгилаш;

— уюшган жиноятчиликка, терроризмга, наркотик ва руҳиятга таъсир этувчи моддаларнинг ғайриқонуний тарқалиши ва сотилишига қарши курашни кучайтириш ҳаракатларини мувофиқлаштириш.

Томонлар бўлиб ўтган учрашувларнинг ижобий якунларини таъкидлаб, бу учрашувнинг амалий руҳи, унда қабул қилинган ҳужжатларнинг самарали, ўзаро фойдали, тенг ҳуқуқли ҳамкорлигига хизмат қилади, Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги тотувлик, яхши қўшничиликни мустаҳкамлашга янги омил бахш этади, деб ишонч билдирдилар.

Алмати шаҳри.
1994 йил 8 июль.

•Тошкентликлар дастурхони тўкинлиги йўлида

ҚИБРАЙЛИКЛАР ҲИММАТИ

Шаҳримизда ўтказилган мева-сабзавот ярмаркаси (1-10 июль) ўн кунлигида вилоятимиздан қатнашган туманлар ичида Қибрай тумани меҳнаткашларининг хизмати ҳам таҳсинга лойиқ бўлди. Ҳар тонг қибрайликлар карвони "Олой" бозоридаги ўз ўрнини муқим эгаллаб турди. Дала соҳибкор-боғбонлари томонидан кунига юбориб турилган 13-14 тонна сара маҳсулотлар ҳамшаҳарларимиз дастурхонига қут-барака киргазди. Айниқса, ушбу мева-сабзавотларнинг бозор нархига нисбатан арзонлиги харидорларни хушнуд этди. Биз ярмарка бозорини айланиб юрганимизда мижозларнинг қибрайликлар ҳимматидан миннатдор эканликларига ишонч ҳосил қилдик, буни уларнинг, чеҳраларидан ҳам сезиш мумкин эди. Ана ўшандаёқ биз ушбу туман заҳматкашларининг ишлари билан яқиндан танишишни мақсад қилиб қўйгандик. Шу ниятда яқинда улар ҳузурига йўл олдик.

Туман ҳокими Акбарали Йўлчиев бизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Ярмарка ўтказишдан асосий мақсад биринчидан, умум аҳоли ижтимоий ҳимояси йўлида қилинган бир тадбир бўлса, иккинчидан, бозор мўл-кўллигини таъминлаш ва шу йўл билан нарх-навони арзонлаштиришдан иборат эди. Қисман даражада бунга эришилди ҳам.

Ярмарка давомида нарх-навонинг сезиларли даражада пастлаганлигига ҳаммамиз гувоҳ бўлдик. Ўн кунликда биргина бизнинг туманимиз уч жойда ярмарка ташкил этди. Булар "Олой" бозори, биз билан ҳамкорлик қилиш ҳақида шартнома боғлаган Мирзо Улуғбек тумани ва "Қибрай" марказидаги ярмаркалардир. Бу савдо нуқталарига ўзимизда етиштирилган маҳсулотларнинг барча турларини чиқардик.

Бугун биз ушбу тадбирда фаол қатнашган Дўрмон, Маданият, Бураота, Турон, Байтқўрғон, Ёрмуҳамедов, Мусамуҳамедов, Қибрай, Темир қадам, Лимончилик жамоа хўжаликларига раҳмат айтамиз.

Албатта, шаҳарликларни бизнинг йиллик топшириқларимиз ҳам қизиқтирса керак. Бу хусусда гап борганда аввало шуни айтиш керакки, бу йил Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигининг учинчи йилини нишонлайди. Ҳозирданоқ кўпчилик жамоаларда ушбу шодиёнага тайёргарлик ишлари бошлаб юборилган. Туманимиз меҳнаткашлари бу санани еруғ юз билан кутиб олишга аҳд қилишди. Бу нарса йиллик режамизда ҳам ўз аксини топган. Маҳсулотларнинг барча турлари каби дон етиштириш ҳам ўтган йилга нисбатан салмоқли даражада ошганлигини қайд қиладиган бўлсак, умумий иш йўналишимизни қисман бўлсада, тасаввур қилиш мумкин деб ўйлайман. Хуллас, меҳнаткашларимиз мустақиллигимизнинг тарихий учинчи йилида 2 минг 700 тонна дон, 34 минг тонна сабзавот, 7 минг 700 тонна мева, 4 минг 700 тонна картошка, 8 минг 500 тонна узум, 9 минг 500 тонна сут, 2 минг 700 тонна гўшт маҳсулотлари тайёрлашга аҳд қилишди. Уларнинг ҳозирги меҳнати зиммага олинган бу режалар ортиғи билан адо этилишини кўрсатиб турибди.

Президентимизнинг фермер хўжаликларини ривожлантириш, тадбиркорларга қулай шароитлар яратиб бериш ҳақидаги кўрсатмалари ҳам эътиборимиздан четда қолмаяпти. Кўпчилик давлат хўжаликлари жамоа хўжалигига айлантирилди. 155 минг аҳоли истиқомат қилаётган туманда 12 та йирик жамоа хўжалиги фаолият кўрсатмоқда. Ҳозиргача 4 та ферма хусусийлаштирилди, 3 та паррандачилик фабрикалари ҳиссадорлик корхонасига айлантирилиш арафасида турибди. Фермерларга режадаги 300 ўрнига 728 гектар ер ажратилди. Туманда иккита йирик қўшма корхона ишлаб турибди. Булар — Италия билан ҳамкорликда қурилган "Медиз" ва Германия билан биргаликда бунёд этилган "Давр" агро қўшма корхоналаридир. "Медиз" аҳолини бир марта ишлатиладиган шприцлар билан таъминлаётган бўлса, "Давр" шаҳарликларнинг яхна ичимликларга бўлган талабини қондиришда самарали изланмоқда. Ўтган йили ноябрь ойида ўз фаолиятини бошлаган корхонанинг 1,5 литрли елим шишаларга қуйиб сотиладиган яхна ичимликлари ҳозирги кунда эл орасида машҳур бўлиб кетган. Барча ишлар тўла техника зиммасига юклатилган ушбу корхонада 8 хил яхна ичимлик маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Бир кунда ўртача 80 минг шиша ичимлик тайёрланади.

Бундан ташқари лимончилик жамоа хўжалигимиз ҳам лимон ва қовоқ сувидан тайёрланган "Лаззат" ичимлигини чиқарди. Лимончилигимизнинг машҳур устаси бўлган Зайниддин Фахриддиновнинг ўғли Камолиддин Хожа ота бошчилигидаги бу цехда бир кунда 1,5 минг шиша ичимлик ишлаб чиқарилади.

Шунингдек, туманда янги консерва заводи ҳам ишлаб турибди. 700 кишилик бу корхонада помидор томати, томат паста, сок томати маҳсулотлари тайёрланади. Яна бир нечта қўшма корхоналар очиш ҳақида амалий ишлар қилинмоқда.

Умумий йўналишдаги юмушларимизнинг қисқача мазмуни шулардан иборат. Хўжаликларимиз фаолияти билан яқиндан танишмоқчи бўлсангиз, марҳамат, олиб боришимиз мумкин, — дея сўзини тамомлади ҳоким ва "Турон" ва "Маданият" жамоа хўжаликларига бориш истагини билдирди. Сафимизга ҳокимнинг қишлоқ хўжалиги бўйича ўринбосари Ҳошимжон Сатторов ҳам қўшилди.

"Турон" жамоа хўжалиги Тошкент тумани билан чегарадош. Унинг умумий майдони 1400 гектарни ташкил қилади. Шундан 871 гектари суғориладиган ерлар. 625 аъзони бирлаштирган хўжаликка тажрибали соҳибкор Неъмат Тожибоев раҳбарлик қилмоқда. Асосан сабзавот ва мевачилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган хўжалик далаларида помидор, бодринг, турли хил сабзавотлар етиштирилади. Бундан ташқари бу ерда узумзор, олмазор, беда майдонлари кўплаб учрайди. Чорвачилик хўжаликнинг йирик тармоғини ташкил этади.

Баҳодир Шоғиёсов бошлиқ 8-бригада энг илғорлардан саналади. Ушбу жамоа оила пудрати асосида ишлаяпти. Бригаданинг 130 гектар ери 40 та оилага тақсимлаб берилди. Биз помидор пайкаллари оралаб янги ҳосилни териб юрган онахонни суҳбатга тортдик.

— Оиламизга 8 гектар майдон ажратиб берилди, — дейди меҳнат кексаси Тамара Шоғиёсова. — Шундан 3 гектарига помидор экканмиз. Қолгани ўзга хил маҳсулотлар. Икки гектар мевали боғимиз ҳам бор. Ўтган йили ҳосил унча бўлмади. Бу йил астойдил ҳаракат қилдик. Кўриб турганингиздек, помидордан мўл ҳосил етиштирдик.

— Тамара опанинг суяги меҳнатда қотган, — тушунтириш беради бизга раис Неъмат Тожибоев. — Бу киши бир вақтлар илғор жўхорикорлик бригадасини бошқарган. Самарали меҳнатлари иккинчи ва учинчи даражали "Меҳнат шуҳрати" орденлари билан тақдирланган. Ҳозир опа пенсияда бўлишларига қарамай, далада ишлаб, ёшларга ибрат бўлаяпти.

— Топармон-тутармон бешта фарзандим бор, ҳаммаси оилали. Лекин меҳнатга ўрганган одам уйда бекор ўтиролмас экан. Ғайратим қўзиб, эрталаб далага шошиламан. Пайкалларни айланаман. Экинларни бегона ўтлардан тозалайман, сув қўяман. Етилган ҳосилни йиғаман. Шунақа ишлар билан овора бўлиб, кеч кирганини ҳам билмай қоламан.

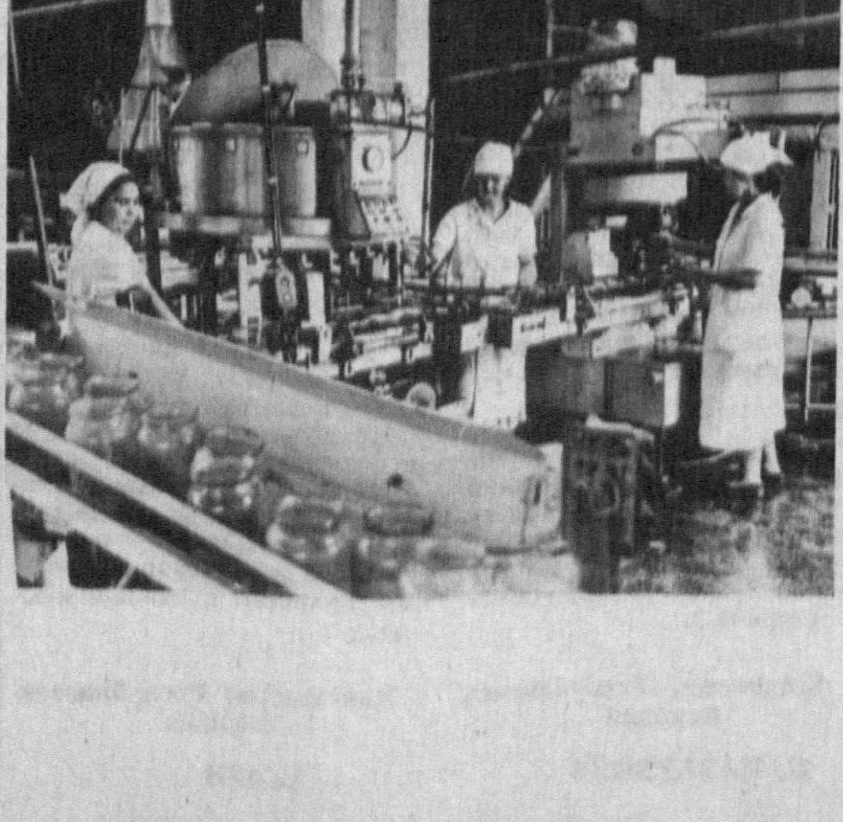

Бу йил хўжаликнинг Асрор Юнусов бошлиқ 10-бригадасида ҳам савзавотдан мўл ҳосил етиштирилди.

— Хўжалигимиз мустақиллигимизнинг учинчи йилида юксак марраларни кўзлаб турибди. Режага кўра жорий йилда 2 минг 85 тонна сабзавот, 450 тонна мева, 350 тонна узум, 900 тонна сут, 800 тонна картошка ва бошқа хил маҳсулотлар етиштириб беришимиз керак, — дейди бригадир бизга. — Жамоамиз ҳам бу улкан хирмонга ўз улушини қўшиш мақсадида муносиб ишламоқда.

Даладан шийпонга қайтганимизда соат кечки 6 га яқинлашган эди.

— Энди "Маданият"га жўнасак ҳам бўлар, — дейди ҳамроҳимиз Ҳошимжон Сатторов кулиб.

— Бошқа бригадаларни айланмайсизларми, — дейди унга жавобан Неъмат ака. — Ҳозир авжи кечки иш пайти. Ҳамма далада. Аъзоларимиз билан айни суҳбатлашадиган вақт...

"Маданият" жамоа хўжалигининг идораси баҳаво ерга жойлашган. Тепадаги жўхоризор ёнидан шарқираб сув оқиб турибди. Паст томон боғ, гулзор. Ўрталиқ дарахтзор

орасидан чойхона ўрин олган. Теварак-атроф сув сепиб, супурилган. Бу ер гўё идорани эмас, катта бир ҳовлини эслатади.

— Раис учинчи бригадага кетган, — дейди ҳосилот сўровимизга жавоб бера туриб. — Ундан фермага ўтмоқчи эди. Яқинда у ерда бринза, қаймоқ, пишлоқ тайёрлайдиган цех очганмиз.

— Ферма хусусийлашгач, шунақа цех очишди, азаматлар. Ҳозир у нафақат хўжалик аъзоларини, балки шаҳарликларни ҳам сут маҳсулотлари билан таъминлашга ёрдам бераяпти, — дея аниқлик киритди Ҳошимжон ака. — Юринглар, ўша ёққа борамиз.

Акмал Назаров фермага ҳали келмаган экан. Уни 3-бригададан топдик. Раис бодринг пайкаллари оралаб юрган ўрта ёшли кишига танбеҳ берарди.

— Пирмат ака, кеча сизга сув беринг, деб айтган эдим. Қаранг, сувсизликдан барглари сарғайиб қолибди-ку.

— Арикда сув камайиб кетибди. Кеча ўғлим билан уриниб, сув чиқара олмадик. Еримиз анча баландликка жойлашган-да. Бугун эрталабдан қўдбола тўғон ясадик. Кечқурун албатта суғорамиз, ука. Ҳарорат сал пасайишини кутиб турибмиз.

Кўнгли жойига тушгач, раис биз томон кела бошлади. Берган саволимизга: "Иш кўп. Ҳали фермага чопамиз, ҳали далага. Бунинг орасида ярмаркага маҳсулот жўнатишимиз керак. Ҳар куни 8-9 тонна савзавот жамғариш керак. Улгуришга ҳаракат қиляпмиз" дея жавоб берди.

15 бригададан ташкил топган жамоанинг умумий майдони 1000 гектарни эгаллаган. Шу кунгача маданиятликлар шаҳарликларга 1200 тонна сабзавот, 50 тонна мева, 200 тонна сут, 20 тонна гўшт ва бошқа маҳсулотларни етказиб беришди. 100 фоиз оила пудратига ўтиб ишлаётган жамоа зиммасига йил давомида 6 минг тонна сабзавот, 650 тонна картошка, 450 тонна [illegible]ва, 200 тонна узум, 200 тонна буғдой тайёрлаш мажбурияти юкланган.

— Айниқса, бу йил буғдой билан мева ҳосили мўл, — дейди раис. — Режани ортиғи билан бажаришимизга ишонч бор.

Бригадир Файзиддин Муҳиддиновни суҳбатга тортдик.

— Хўжаликнинг асосий сабзавот ва картошкасини бизнинг жамоамиз етказиб беради, — дейди у. — Ҳозир 46 гектар еримиздаги ҳосилни кўз чўғимиздай асраяпмиз.

Ушбу жамоа билан мусобақадош Ҳикмат Тўлаганов бригадасида бўлганимизда ҳам 70 гектарлик майдонда турли сабзавотлар билан деҳқончилик қилингани, пайкаллар оралаб юриб, маҳсулотлар ҳосили чўғи кутилганидан яхши эканлигига ишонч ҳосил қилдик... Қош қорая бошлаганида қишлоқ йўллари гавжумлашиб қолди. Булар бир кунлик унумли меҳнатдан сўнг дам олгани уйларига қайтаётган дала меҳнаткашлари эди. Дарҳақиқат шаҳар билан ёнма-ён бўлган бу туман миришкорларининг фидокорона меҳнатлари эвазига етиштирган сара ва мўл ҳосиллари шаҳарликлар дастурхонини тўлдириб, унга қут-барака киритмоқда.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

•СУРАТЛАРДА: туман меҳнаткашлари ҳаётидан лавҳалар.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

"Ватанни севмак иймондандур!" танловига

Иброҳим РАҲИМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

КЕЛАЖАК ЧЎҚҚИСИ ЙЎЛИДА

ҲАЁТИМИЗ шундоқки, одам бинобарин, ҳар биримиз, ҳамиша воқеаю воқеъликлар ичида юрамиз. Ҳар куни, ҳар соатда, ҳар қадамда нималарнидир кўрамиз, нималарнингдир гувоҳи бўламиз. Нималаргадир қўл уриб, ҳатто беихтиёр ёки онгли равишда нималарнидир яратамиз, аммо эсда қоладигани камдан кам бўлади.

Нималар эсда қолади? Аввало илк бор китоб қўлтиқлаб, қалам кўтариб мактаб остонасидан ҳатлаб ўтган онлар эсда қолади. Чунки сиз ўша онлардан бошлаб маърифат ўчоғида дунёвий илм ва билим қучоғидасиз. Унда коинот сирларини англаб кўзингиз очила бошлайди.

Йигит, қиз балоғатга етиб, тантана билан чимилдиққа кирган бахтли дақиқалар эсда қолади. Сиз янги оила ташкил қилиб мустақил ҳаётга қадам қўйдингиз. То абад ёдда қоладиган воқеа!

Ҳаётингизда давлат ва жамоат аҳамиятига эга бўлган бирор фойдали иш қилдингиз. Бундан ота, она, қавм-қариндош, жамоа мамнун. Демак, сиз жамиятнинг фойдали инсони бўлиб етишдингиз. Бу воқеа сизнинг тақдир калавангизнинг бир учини қўлингизга берди. Тақдир йўлингизни белгилаб берган бу воқеа сизнинг йўлчи юлдузингиз бўлади-да, ҳеч вақт, ҳеч қачон унутилмайди.

Бир минг тўққиз юз тўқсон биринчи йил Биринчи Сентябрь воқелиги мен, сиз ва барча Ўзбекистон фуқаролари учун эсда қоладиган, янги тарихимиз бошланган кун бўлди. Ўша куни ўзбек халқи ўз чигал тақдири калавасининг учини топди. Бу тақдир калавасининг яна бир учи буюк келажак чўққисида. Бизга Ўзбекистоннинг буюк келажак чўққисига йўл очиб берган бу воқеълик ҳар биримизнинг дилимизга абадий жойлашиб қолди.

Мана уч йилдирки мустақиллик эълон қилган Ватанимизда эсда қоладиган воқеаю воқеъликлар тез-тез содир бўлиб, халқ хотираси қомуси — энг янги тарихимиз яратилмоқда.

Уч йилдирки кундан кун яхши, йилдан-йил яхши бўлиб, эсда қоладиган воқъеликлар кўпайиб бормоқда.

Тўқсон биринчи йил — Мустақиллик эълон қилинган йил сифатида оламжаҳон йилномасига битилди. Дунё харитасида сарвқомат бир шакл ва "Ўзбекистон Республикаси" деган гўзал ёзув пайдо бўлди. Жаҳон йилномаси хотирасига толе зарҳали билан ўчмас қилиб ёзилади, йигирма икки миллионли қадим халқ, давлат қадимги жойини эгаллади, тарих тақозоси билан от айланиб ўз қозиғини топди! Уни юзлаб давлатлар тан олди.

Тўқсон иккинчи, тўқсон учинчи йиллар мустақил рўзғоримизнинг иккинчи йили эсда қоладиган воқеъликларга жуда бой бўлди. Мустақилликнинг давлат омиллари бўлмиш улуғ қадриятлар яратилди. Аввало Ўзбекистон Республикаси ўз бахтининг қомусини — Конституциясини қабул қилди. Бу ҳужжат дунёда Ўзбекистонимизга халқлар ишончи, умиди ва ҳурматини уйғотди.

Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзи, давлат байроғи, Мадҳияси ва ўз Қуролли Кучлари уни мустақил давлат сифатида улуғлаб турибди. Мустақиллигимизнинг шонли уч йиллигига келсак, бу саховатли, хосиятли йил бўлиб, қувонч бағишлаб хотирага жойлашмоқда.

Шонли уч йилликнинг саховатию хосиятлари нималардан иборат?

Энг янги тарихимизнинг учинчи йили — мустақил давлатга хос омилларнинг мукаммал бўлиши билан ёдга олинади, эсда қолади, тарихга киради.

Ҳар бир мустақил давлатнинг иқтисодий қуввати, обрўсини иқтисодий алоқа, олди-берди, олди-соттиси унинг валютаси — амалдаги пули билан ўлчанади. Валюта — бозор муомалаларининг энг муҳим воситасидир. Унинг қудрати ва обрўси, касоди ёки чаққонлиги пулнинг тиргагичи бўлмиш мамлакат бойлиги билан белгиланади. Бизда бу белги етарли, пулимизга тиргагич бўладиган ҳамма нарса муҳайё эди. Аммо ўз валютамизни муомалага чиқаришга шошилмадик. Негаки собиқ СССР тарқалиб, иқтисодий алоқалар издан чиқиб кетди, харидоргир саноат моллари бозорга чиқмай қолди. Шундай шароитда биз ўз бозоримизни аҳолига керакли маҳсулот билан таъминлашимиз керак эди.

Мустақиллигимизнинг учинчи йили мамлакат ичкарисида ва ташқарисида ҳам бирдай бозор муомаласида юра оладиган ўз валютамиз — ҳаммабоп сўмимизни муомалага чиқардик. Минг сўм-купон кучига эга бўлган ҳар бир сўмимиз чирой кўрсатиб, биринчи июлдан бозорга чиқди. Уни дунёдаги энг қиммат валюталар қатори жаҳон бозорида сотиш, сотиб олиш, алмаштириш мумкин.

Пулимизнинг қадр-қимматини таъминлайдиган оқилона чоралар ҳам кўриб қўйилди. Мустақиллик саноати, барча иқтисод хўжаликлари оёққа туриб чора-тадбирлар белгиланди. Бу валютага сотиб олиб келтирилган ашё сўмимизга катта таянчиқ бўлақолади. Қарабсизки, шу орада ўз мустақиллигимиз хўжаликлари рўзғорларини бутлаб, бозорга кўплаб арзон маҳсулот чиқара бошлайди. Мол кўпайса кўз тўяди, кўз тўйса нарх-навода ҳам муқимлик пайдо бўлади, унинг кети арзончилик.

Бу умиднинг рўёбга чиқишига асос борми? Бор! Асосимиз нималардан иборат?

Шонли уч йиллигимиз арафасида табиат ҳам инъом қила бошлади. Мингбулоқдан хушхабар келди. У ердаги қора олтин ер ости бойлигимиз кўз очиб, нефт бера бошлади. Ўзбекистонда ўз қора мойи, бензини кўпаяди, узоқдан қиммат валютага келтирилаётган нур қуввати берувчи куч ўз-ўзимизники бўлиб, арзончилик инъом қилишидан ташқари сўмимиз қудратига қудрат қўшади. Мингбулоқ нефти юртимизни янада чароғон қилади. Транспортимиз оёғини илдам қилади.

Айтмоқчи, мустақиллигимизнинг учинчи йилида транспортимиз ҳам катта совға ола бошлади. Хоразмда Олмония билан шерикчиликда қурилган юк автомобили корхонаси маҳсулот бера бошлади. Бу заводдан чиққан "Мерседес бенц" катта юк машиналарини ўз кўзимиз билан кўрдик. Унинг гўзаллиги ўзбекона ўзгача порлаб, кўз ўнгимизга жо бўлиб қолди. Яқин ўртада буюк карвонлар қўшни мамлакатлар, узоқ чет элга борди-келди қилади. Ўзбекистон маҳсулотини хорижга, ташқи дунё молларини Ўзбекистон бозорига мунтазам ташийди.

Асакада қурилаётган қўшма автомобиль заводи кичик автобус ва енгил машиналар чиқаришга ҳозирланмоқда. Мустақиллигимизнинг беш йиллигига бориб Ўзбекистон автомобиль саноати мамлакатига айланади. Ундан кейин бу соҳада биз обрў орттириш учун ишлаймиз, сўнгра обрў биз учун ишлайди. Автомобиль саноати бўлмаган мамлакатни индустрлашган мамлакат демайдилар. Ўзбекистон маркаси билан чиқаётган самолётлар дунё бозорида обрў қозонмоқда. Унинг кетидан "Ўзбекистон" маркали оғир ва енгил автомобилларимиз ҳам жаҳон ярмаркаларида иштирок этади. Булар ҳам миллий валютамиз — ўзбек сўми умумжаҳон валютаси конвертида юришига хизмат қилади.

Шонли уч йиллик ўзбек деҳқонлари меҳнати туфайли саховат кўрсатмоқда. Бу йил баҳор инжиқ келди, ёғингарчилик кўп бўлди, аммо ризқ-рўзимизга катта зарар келтирмади. Бу йил ўтган йилга қараганда кўпроқ дон экилган эди, ҳосили ҳам баракали бўлди. Кўпгина туманларимиз ғалла режасини орттириб бажардилар. Бу йил четдан валютага ғалла сотиб олиш камаяди. Бу ҳам ўз валютамиз салмоғини анча оширади.

Пилла ҳам анча мўл бўлди. Бу кузги хирмон мўл бўлишининг даракчисидир. Учинчи йил пахтаси ҳам мўл бўлиши кутилмоқда.

Бу йилги пахтамиз жаҳон бозорида валютага сотилади, бу ҳақда Президентимиз Англия пахта бозори маркази билан аҳдлашиб келди. Демакки, пахтамиз ҳам миллий валютамизни жаҳон валютаси сафида муносиб жой эгаллаганига катта ҳисса бўлади, деб ишонамиз.

Пахтамиз фақат хом ашё эмас, тайёр маҳсулот сифатида ҳам жаҳон бозорига чиқади. Масалан, улар Қувада Туркия билан қўшма корхона қурмоқдалар. Бу тўқимачилик комбинати бир бошдан хом пахтани қабул қилиб, охирида тайёр газлама қилиб чиқаради. Қуваликлар бу ажойиб комбинатни мустақиллигимизнинг шонли уч йиллиги ичида ишга туширмоқчилар. Шу кунларда қуваликларнинг итальянча макарони, немислар билан чиқараётган карамели катта мамнуният билан қабул қилинмоқда. Қува усталари ясаётган замонавий мебель жаҳон бозорида талаш бўлиб сотилмоқда. Шонли уч йиллик шарофати билан қуваликларнинг пахтадан тайёрланган газламалари шу йилдаёқ бозорга чиқса ажаб эмас.

Мустақиллигимизнинг учинчи йили маърифат, маънавият ва маданият соҳасида қадриятларимизни қадрлаш борасида ҳам хосиятли йил бўлди. Буюк бобомиз Мирзо Улуғбек ҳазратларининг олти юз йиллиги умумхалқ эътиборида нишонланаётгани ҳам мустақиллигимиз мевасидир. Ҳозир бу улуғ зотни бутун халқ бобом деб қувонмоқда. Унинг шарафига сайиллар ўтказиб, байрамлар қилмоқда.

Куни кеча Паркент истироҳат боғида ўтган Улуғбек сайилига одамлар дарёдек оқиб келиб, денгиздай жам бўлиб ва жим бўлиб ҳазратнинг 600 йиллиги ҳақидаги ҳикматли сўзларни тингладилар. Улуғбекни меросхўримиз деб қувонишга паркентликлар ҳақли эдилар. Бир вақтлар Паркентда истиқомат қилган Улуғбек бу жойни қадамжо қилиб кетганди. Паркентни Хўжа Аҳрор Вали ҳам эъзозлаб ўтган, Паркентда Аҳмад Яссавийнинг муридлари кўп бўлган эди. Ўша муридларнинг зурриётлари мустақиллик туфайли ўша удумларни тиклаб давом этмоқдалар.

Шонли уч йиллик пойтахт Тошкент қиёфасини ҳам ўзгартирмоқда. Тошкент марказини замонавий, дунёвий қилиб энг гўзал марказ қиёфасида қайта қуриш ҳақидаги қарор ҳам шу шонли уч йилликнинг шарофатию хосиятидир.

Шу 1994 йилда республикада "Маънавият ва маърифат" жамоатчилик маркази тузилиши ҳам шонли уч йилликнинг шарофатидир. Бу кенг маънодаги марказ ўзбек халқининг бой маънавий-маданий мероси, шарқона ва умуминсоний қадриятлар асосида мамлакат, миллат келажагини белгилайдиган ғояларни юзага чиқариш ҳамда турмушга татбиқ этиш учун туғилди. Бу жамият Ўзбекистоннинг юксак истеъдодли фикрловчи кишиларнинг ақлий-ижодий салоҳиятини Ватан истиқболига хизмат қилдиради, миллатлараро муносабатларни янада яхшилашга ёрдам берадиган барча яхшиликларни тарғиб қилади. Унинг "Тафаккур" журнали бу ғоянинг жарчиси бўлади.

Бу марказнинг тузилиб иш бошлаши, "Тафаккур" журналининг чиқиши ўзбек миллий давлатчилигининг камол топиши, демократлашиб бориши сари қўйилган янги қадам бўлди. Чунки мафкуравий ишлар давлат тизими идораси эмас, эндиликда жамоатчилик ақл-идроки, тафаккури ва ижодий изланишлари йўли билан олиб борилади.

Мустақиллигимизнинг шонли уч йиллигида миллий давлатчилик рамзи ва белгиси бўлган давлат олий мукофотлари — Ўзбекистон Республикасининг орден ва медаллари, энг олий унвон — Ўзбекистон Республикаси Қаҳрамони унвони таъсис этилди ва шу уч йиллик тантаналари арафасида Ўзбекистон Қаҳрамони олий унвонига биринчи бўлиб Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов сазовор бўлди!

Тараққиёт йўли текис, равон, асфальт йўл эмас. Гул ҳам тикансиз бўлмайди, дейдилар. Бизнинг мустақил давлатимиз йўли ҳам қийин йўл, чунки бизга собиқ СССРдан сўқмоқ, ўйдим-чуқир мерос қолган эди. Йиртиқни ямаш осонми! Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли топилди, аммо бу йўлдаги тўсиқлар буюк келажак маррасига бориш йўлимизни бир мунча мушкуллаштирмоқда.

Бу соҳадаги тажрибасизлигимиздан бўлса керак, бозорни яхши тушунтирмаганимизданми, давлат савдоси дўконларидаги моллар ҳам чаканачилар, олибсотарлар орқали қимматга сотила бошланди. Хайриятки, Президентимиз бу иллатни ўз вақтида пайқаб, унинг илдизига болта урди. Ҳаддидан ошган юлғичлар инсофга чақирилди, лалайиб қолган амалдорларнинг кўзи очиб қўйилди. "Халқ ғамидан ўзга ғам йўқ..." Мустақиллигимизнинг учинчи йилида баланд кўтарилган ва ҳамманинг эсида қолган бу шиор Мустақиллигимиз мафкураси сифатида ҳамиша жаранглаб турмоғи ва унга барча бирдай амал қилмоғи зарур!

•Танлов ҳомийси "Ўзбеккосмос" агентлиги.

Болалар ҳаётимизнинг кўркидир. Биронта байрам, биронта оилавий тадбир болажонларимизнинг шодон кулгуларисиз ўтмайди. Сабаби болалар юзидаги табассум ҳаётимизнинг мезонидир. Сиз кўриб турган суратлардаги болажонларимиз чеҳраларига бир боқинг. Байрамга янги кўйлак кийган қизалоқ ҳам, нимадандир ранжиган гўдак ҳам, машинада худди ҳайдовчилардек ўтирган болажон ҳам бизнинг кечаги кунимиз, эртанги келажагимиздир.

Равиль Альбеков олган суратлар.

•Қонун ва ижро

ЯНГИ ЎЗБЕК АЛИФБОСИ: ИЛК ҚАДАМЛАР

1993 йилнинг 2 сентябрида "Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида" Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Т. Н. Қори-Ниёзий номидаги Республика педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтида Лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбоси ва имлоси таълими бўлими ташкил этилди.

Ушбу бўлим бошлиғи, филология фанлари номзоди, доцент Суннатулла Ризаев билан мухбиримизнинг суҳбати ана шу соҳада амалга оширилаётган ишларга бағишланди.

— Бўлимимиз аъзолари "лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбоси ва имлосини ўқитишнинг илмий-методик асослари" номли бош мавзу бўйича тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар.

Бўлимимизнинг катта илмий ходими, педагогика фанлари номзоди Йўлдош Абдуллаев томонидан "Янги алифбо ва имлони ўрганиш дастури" ҳамда алифбо ва имлони мустақил ўрганувчилар учун "Ҳамроҳим" номли ўқув қўлланмаси тайёрланди. Улар бу йил "Ўқитувчи" нашриётида чоп этилади.

Яқинда "Меҳнат" нашриёти "Лотин ёзувидаги ўзбек алифбоси" (кесма ҳарфлар) номли график қўлланма чоп этди. Бу янги алифбо илк босқич ўрганувчиларга мўлжалланган. Шунингдек, "Ўзбекистон" нашриёти "Лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбоси" (расмли алифбе) номли график қўлланмани ҳам нашр қилди. Бундан ташқари олим Йўлдош Абдуллаев лотин алифбосидан хабардорлар учун ўқув қўлланмасини тайёрламоқда ва янги алифбони ўқитиш усуллари устида илмий тадқиқот олиб бормоқда.

"Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида"ги Қонунга кўра республикамизда 1995-96 ўқув йилидан эътиборан умумтаълим мактабларининг тўртинчи синфларида ҳам янги алифбони жорий этиш бўйича факультатив машғулотлар бошланади. Шу муносабат билан "Лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбосини ўрганамиз" (тўртинчи синфларда факультатив машғулотлар учун "Иш дафтари") номли ўқув қўлланмаси ҳамда "Иш дафтари"дан фойдаланишга доир методик тавсиялар" тайёрладим. Булар "Ўқитувчи" нашриёти томонидан чоп этилади. Лотин ҳарфларини илк босқичда ўрганувчилар учун "Расмли алифбо" ҳам тайёрланган бўлиб, нашр этилиш арафасида турибди.

Лотин ҳарфларини мустақил ўрганувчилар ҳамда кенг китобхонларга мўлжалланган "Ёзув дафтари", "Расмли алифбо" ҳам чоп этилади.

Шунингдек, барча она тили ўқитувчиларига мўлжалланган "Бўғинлардан сўз тузинг" номли график қўлланма тайёрланди. У ўқувчиларимизнинг оғзаки нутқини ўстиришда, сўзларнинг тўғри талаффузи ва тўғри ёзилишининг ўзлаштирилишида, уларнинг топқирлик ва зукколик қобилиятларини ривожлантиришда ҳамда математикани она тили билан боғлаб ўқитилишида муҳим аҳамият касб этади, деган умиддамиз.

— Лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбосини боғча болаларига ўргатиш борасида кичкинтойларга мўлжалланган қўлланмалар тайёрлаш ишлари ҳам йўлга қўйилганми?

— Янги алифбо ҳарфларини боғча болаларимиз кубиклар ёрдамида ўрганишлари учун кубикларда ҳарфларнинг (расмларнинг) жойлаштирилишининг илмий-методик асоси яратилди. Яқин кунлар ичида бу кубиклар болажонларимизга совға этилади.

Боғча болаларимиз ва барча мактабгача ёшдаги болаларга мўлжалланган "Кичкинтойлар алифбоси" ҳам яратилмоқда.

Ҳозиргача Республикамизда умумтаълим мактаблари учун махсус талаффуз луғати яратилмаганлиги ва бундай қўлланмага эҳтиёж катталигини ҳисобга олинган ҳолда бўлим томонидан "Имло ва талаффуз луғати" ҳамда бошланғич синф ўқувчилари учун "Имло луғати" яратиш режалаштирилган.

Илмий ходим Комилжон Носиров "Ўзбек тили луғатига араб тилидан ўтган сўзларнинг имлосини ўргатиш усуллари" устида илмий-тадқиқот олиб бормоқда.

Лотин ҳарфлари асосидаги ўзбек алифбоси ва ўзбек тилининг асосий имло қоидаларини тушунтириш ишларини олиб бориш мақсадга мувофиқдир. Ўйлаймизки, бу ишга бўлим ходимлари ҳам муносиб ҳисса қўшадилар.

Суҳбатдош
Машҳура
МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

•Ҳунар—ҳунардан унар

ТАЖРИБА ҚЎЛ КЕЛЯПТИ

АВТОБУСДА бораётган икки ўспириннинг суҳбати эътиборимизни ўзига тортди.

— Мен яратган пойабзал андозаси устага жуда маъқул бўлди, — деди улардан бири.

— Нимасини айтасан дўстим, унинг гапини маъқуллади иккинчи ўспирин. — Ҳадемай комбинатдан ажойиб ҳунар эгалари бўлиб чиқамиз.

Турмушда асқотадиган ҳунарларни кунт билан ўрганаётган бу икки йигитнинг суҳбати сабаб бўлди-ю, пойтахтимиздаги Республика муддатли ўқув комбинатида амалга оширилаётган таълим-тарбия ишлари билан танишиш мақсадида мазкур билим масканига йўл олдик. Бизни қувонтирган нарса, ўқувчиларнинг ҳозирги таътил вақтида ҳам болалар бу ерда амалий машғулотлар билан банд экан.

Комбинатда ажойиб ўқув маркази мавжуд бўлиб, барча хоналар ва тажрибахоналар замонавий жиҳозлар ҳамда техникавий воситалар билан таъминланган. Машғулотлар олий малакали ишлаб чиқариш усталари томонидан олиб борилади. Машғулотларда ёшлар бичувчи-модельер, сартарош-модельер, пойабзалчи-модельер, сураткашлик ва бошқа касбларни эгаллашмоқда. Булардан ташқари уларга бозор иқтисодиёти шароитида иш юритиш, воситачилик, менежмент, маркетинг усуллари ҳам таништириб ўтилади.

— Ўқитувчи ва ишлаб чиқариш усталаримиз ўзларининг бор билим ҳамда маҳоратларини аямаётирлар, — деди комбинат директори Б.Ҳакимов. — Бунда айниқса А.Қурбонова, М.Ортиқова, Л.Ли, Т.Круглова, Р.Ўтбосаровларнинг меҳнатини алоҳида таъкидлаш зарур. Пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги бир неча мактаблар билан ҳамкорликни йўлга қўйганимиз ҳам яхши самаралар бермоқда. Ўқитувчилар ва комбинатимиз усталарининг ўзаро мулоқотлари маиший хизмат соҳасидаги турли касб-ҳунарлар, ўқув комбинати тўғрисида кўпроқ маълумот олиш имконини бермоқда. Бу эса мактабларни битириб чиқаётган ўғил-қизларнинг ихтиёрий равишда комбинатимизга келиб ўқишларида жуда қўл келяпти.

Холида ИНОҒОМОВА.

•Рўзғорингизга барака киради

ТУРГАН-БИТГАНИ ФОЙДА

ХАЛҚИМИЗ қуённи "Етти хазинанинг бири" деб бежиз айтмаган. Ҳақиқатан ҳам шундайлигини ўз ҳаётий тажрибамда синаб кўряпман.

Хонадонимизда 10 дан ортиқ қуёнларни парвариш қиляпмиз. Буни қарангки, битта она қуён йил давомида беш-олти марта болалайди. Болалар сони бир йўла туғилганда 6-12, ҳатто айрим пайтларда 16 тани ташкил этади. Бу эса 60-70 килограмм гўшт ва 20-25 дона сифатли теридир.

Шуниси ҳам борки, шифокорларимиз қуён гўштини парҳез маҳсулотлар қаторига киритадилар. Қуён гўшти консерва қилинганда ҳам, дудланганда ҳам ўз мазасини сақлаб қолади.

Бу жониворларни парвариш қилиш осон, деярли кўп меҳнат талаб қилмайди. Рўзғордан ортган турли хил озиқ-овқат қолдиқлари, кўкатлар, беда, сабзи, карам барглари билан озиқланади.

Қуённинг ўзига хос хусусияти шундаки, у ерни кавлаб кириб яшайди. Бундай пайтда бунинг кўпайишини кузатиш мумкин. Шу боис махсус катак тайёрлаб боққан маъқул. Бунинг учун катакнинг бўйи 2 метр, томдан полигача 50 сантиметр, эни эса 55 сантиметр қилиб ясалади. Ҳар икки қуён учун озиқ солинадиган охур катакнинг ўртасида бўлиши керак. Сув солишга мўлжалланган идишлар эса ҳар бир қуёнга қўйилади.

Кўриб турибсизки, рўзғорга барака киритувчи бу жониворларни парваришлаган ҳар бир хонадон эгаси асло ютқазмайди.

Сайфулла ШОКИРОВ.

•Текширувда аён бўлди

ЭЛ РИЗҚИНИ ҚИЙИБ

ҲОЗИР айни пишиқчилик, тўкинчилик даври. Шаҳримизга дала-полиз маҳсулотлари олиб келаётган ҳамда пойтахтдан чиқиб кетаётган юк машиналарининг кети узилмайди. Афсусланарли жойи шундаки, ушбу машиналар оқимида шаҳарликлар ризқини қийиб турли хил маҳсулотларни қинғир йўллар билан олиб чиқиб кетаётган "чапдаст" ҳайдовчилар онда-сонда бўлса-да учраб турибди.

Уларни аниқлаш, нопок кимсаларнинг пайини қирқиш мақсадида ДАН ходимлари доимо хушёрлик билан фаолият кўрсатмоқдалар. Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги Умар ака Азимов бошчилигида Тошкент халқа йўлида ўзига хос текширув ўтказганимизда ҳам бунга ишонч ҳосил қилдик.

"Эркин" ДАН пости орқали Бухоро, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Қашқадарё вилоятларига тегишли машиналар айни пайтда кўплаб пиёз, картошка олиб ўтмоқдалар.

— Ўтган тунда постимиз орқали 20 та юк машинасини ўказдик, — дейди взвод сардори К. Санақулов. Кундуз кунлари эса машиналар бундан бир неча баробар кўп бўлади. Қувонарлиси, асосан ушбу маҳсулотларнинг бариси тошкентликлар учун етказиб берилмоқда.

"Маъданли сувлар" ДАН пости ёнида эса нозирлар Сурхондарёдан келаётган машиналар колоннасини текшириш учун тўхтатишди. Кўринишдан барча ҳужжатлар жойида. Бироқ фақат тажрибали ДАН ходимигина ушбу хотиржамликнинг тагида нима ётганини илғаб олди.

Маълум бўлишича Тошкент вилоятидаги Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли жамоа хўжалиги аъзолари Сурхондарё вилоятидан республика комплектация базаси учун 51.100 килограмм пиёз сотиб олишган экан.

Бундай "операция"ни ўтказиш нима учун керак бўлиб қолганлигини сўраганимизда эса ҳайдовчилар елкаларини қисиб қўя қолишди. Юқоридаги база омборчиси В. Нифталиев эса: "Менинг ишим маҳсулотларни жамоа хўжалигига етказиб бериш" деб қўя қолди.

Гап шундаки, жамоа хўжалигининг нариги томонидан қўшни республика ерлари бошланади. Мабодо катта миқдордаги пиёз ҳосилини мўмай пул ишлаш мақсадида уларга етказиш мўлжалланмаганмикан?

Автопоездни йўл-патрул хизмати нозирига қўриқлаш учун қолдириб "Уч қаҳрамон" ДАН постига йўл оламиз.

Бу ердан Қозоғистон чегарасигача бир қадам. Ҳар икки томонга борди-келдилар кўп. Бироқ айрим меҳмонларимиз ўзимизга ҳам талон орқали берилаётган танқис маҳсулотларни ташиб кетишаётгани кишига алам қиларкан.

Милиция старшинаси Ж. Қувватов бизнинг кўз олдимизда Тошкентдан чиқиб кетаётган йўловчидан ноқонуний равишда олиб кетиፀаётган 19 қути печенье ва 20 литр пахта ёғини қолдиришни сўради. Милиция сержанти Қ. Қодиров эса 70 килограмм пахта ёғини усталик билан олиб чиқиб кетаётганларнинг йўлига ғов бўлди. Бундан ташқари хорижда ишланган 24 қути "Кичкинтой" болалар овқати ҳам ўзимизда қоладиган бўлди.

... ДАН хизмати ходимлари кунни тунга улаб, ҳамшаҳарларимиз ризқига чанг солаётганларнинг танобини тортиш учун нечоғлик катта иш қилаётганлигига ишонч ҳосил қилдик. Нозирлар ўз постларида ҳушёр экан, эл ризқини қиймоқчи бўлганлар мақсадларига эриша олмайди

Даврон НУРМАТОВ.

СУРАТДА: шаҳар Отчопаридаги машиналар қўйиладиган жойда ўз-ўзидан пайдо бўлган бозор.

Алексей Кондрашкин олган сурат.

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ

•Сергей Юрьевич Литаев — Собир Раҳимов тумани спорт қўмитасининг раиси. Дўстлари ва таниш-билишлари тиниб-тинчимас бу йигитга “бир сўзли, дангал ва уддабурон“ деб таъриф беришади. Маҳаллада ҳам уни ўзбекчасига “Сардор ака“ деб чақиришаркан. Ўзбекчада бурро қилиб, чиройли гапирадиган бу йигит билан суҳбатимиз жуда қизиди, бизга тумандаги спорт ҳаёти ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилиб берди.

— Собир Раҳимов тумани шаҳримизда аҳоли энг кўп истиқомат қиладиган, йирик саноат корхоналари жойлашган туманлардан ҳисобланади. Бу ерда спорт-соғломлаштириш ишлари қандай йўлга қўйилган?

— Дарҳақиқат, туманимизда 260 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Умуман туманимиздаги спорт фаолияти ҳақида қисқача қилиб айтсам, у илгариги энг охирги ўриндан олтинчи ўринга кўтарилди. Бу кейинги икки йил ичидаги энг катта ютуқларимиздан биридир. Ҳозир туманимизда ҳаммаси бўлиб 3 та катта ўйингоҳ, 45 та спорт заллари, 41 та баскетбол, 33 та волейбол, 18 та футбол майдончалари мавжуд. Бу ҳисобга яна кўп қаватли уйлар атрофидаги ва маҳаллалардаги 32 та спорт-соғломлаштириш майдончаларини ҳам қўшиш мумкин. Ҳамма мактабларимизда турли хил спорт тўгараклари фаолият кўрсатяпти.

•Аҳоли турар жойларида

ХАЛҚИМИЗ САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

Бундан ташқари, Талабалар шаҳарчасида янги спорт мажмуи ва катта ўйингоҳ қурилиб, ишга туширилди. Бу хайрли ишга ТошДУ ректорати мавжуд ички имкониятлардан имкон борича кенгроқ фойдаланиб, ўйингоҳ қурилишига катта кўмак бердилар.

“Компрессор“ ва Агрегат заводларининг спорт базалари ҳам анчагина катта бўлиб, булар ҳақида алоҳида ҳикоя қилиш мумкин. Ҳар хил спорт мусобақаларини тез-тез ўтказиб турамиз. Бундай тадбирлар энг аввало, болалар боғчалари ўртасидаги мусобақалардан бошланади. Уларда ғолиб чиққан жамоа ва спортчилар шаҳар ва республика миқёсидаги мусобақаларда мунтазам қатнашиб борадилар. Туман халқ таълими бўлими томонидан „“Энг яхши жисмоний тарбия ўқитувчиси“ танлов мусобақалари мунтазам равишда ўтказиб турилади. Туманимиздан ушбу танлов ғолиблари худди шундай турдаги республика танловларида ҳам юқори ўринларни эгалладилар. Бизда фаолият кўрсатаётган миллий ва шарқона жанговар кураш мактаби бўлган “Шарқ“ клуби аъзоларидан 11 таси ўтган йили Санкт-Петербургда ўтказилган кикбоксинг бўйича халқаро турнирда муваффақиятли қатнашиб, 9 та олтин медални қўлга киритдилар.

Бундан ташқари туманимиз ҳудудида ногиронлар учун 2 та мактаб-интернат жойлашган. Ногирон тарбияланувчилар учун махсус жисмоний тарбия машқлари, ногиронлар учун мўлжалланган махсус халқаро олимпиада дастури асосида тузилади. Бунинг учун “Шош“ спорт клуби ташкил этилган, махсус спорт мусобақалари ўтказилиб борилади.

— Туман аҳолисининг кўпчилик қисми маҳаллаларда яшайди. Маълумки, кейинги пайтда маҳаллаларнинг янада обод бўлиши учун ҳукуматимиз томонидан кўп яхши ишлар амалга оширилмоқда. Спорт соҳасида тумандаги маҳаллаларда қандай тадбирлар ўтказиляпти?

— Маҳаллаларимизда спортга қизиқувчи, ҳар хил спорт турлари билан мунтазам шуғулланувчи ёшлар жуда кўп. Уларга эътиборни кучайтирмоқдамиз. Спорт хоналарини жиҳозлаш ва бошқа масалаларда биз улардан доимо қўлдан келган ёрдамимизни аямаймиз. Масалан, Шифокорлар шаҳарчасида болаларнинг ўзлари “Ботир“ деб номланган спорт гуруҳи ташкил этишди. Биз уларга спорт буюмларини топишда кўмаклашдик. Ҳозир “Ботир“да шарқона яккакураш, тош кўтариш ва бошқа спорт турлари бўйича машғулотлар ўтказиляпти.

Яқинда Беруний ва Ғалаба маҳаллалари ўртасида мусобақалар уюштирдик. Иккала маҳалладан бир неча спорт тури бўйича, шу жумладан “Беруний“ ва “Омад“ футбол жамоалари ҳам куч синашдилар. Бу қизиқарли беллашувлар иккала маҳаллада ҳам катта байрамга айланиб кетди. Бундай хайрли тадбир шаҳримиз маҳаллалари ўртасида биринчи марта ўтказилди ва ўйлаймизки, тезда оммавийлашиб, анъанавий тус олади.

— Барча спорт турлари орасидан бизда футболни алоҳида меҳр билан севишади. Шунинг учун республикамиз раҳбарияти юртимизда футболни ривожлантиришга жиддий эътибор бермоқда. Шу жумладан, “Тошкент шаҳрида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида“ шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбековнинг қарори ҳам чиққан...

— Туманимизда футболни ривожлантириш алоҳида диққат марказда туради. Шу йил бошидан 1-автокомбинат қошида бош мураббий Ўткиржон Умаров раҳбарлигида “Истиқлол“ футбол клуби очилди. Бу ерда шуғулланувчиларнинг сони тобора кўпайиб боряпти. Иккинчи — “Массагет“ футбол клуби ҳам эрта-индин очилиш арафасида. “Истиқлол“ ва “Агрегат“ заводи футбол жамоаларимиз икки йилдан буён республика чемпионатининг 2-лигасида тўп суришяпти. Мактабларда ҳам футбол бўйича махсус синфлар ташкил этганмиз. Футбол мусобақалари мунтазам ўтказиб борилади.

— Мана, ҳозир мактаб ўқувчиларининг ёзги дам олиш палласи. Ўқувчиларнинг дам олиш оромгоҳларида спорт-соғломлаштириш ишлари қандай йўлга қўйилган?

— Биз бу мавсумга ҳам пухта тайёргарлик кўрганмиз. Мунтазам ўтказиладиган спорт мусобақаларидан ташқари миллий ўйинлар — “Қирқ тош“, “Бўрон“, “Белбоғ тортиш“, “Минди“, “Кураш“ ва бошқа хилма-хил ўйинлар ҳам севиб ўйналмоқда. Шаҳардан ташқарида жойлашган оромгоҳлар билан бирга ҳозирги кунда кўпгина мактабларнинг ўзида ҳам дам олиш лагерлари ташкил қилинган.

Ҳар йили туманимизда саркарда Собир Раҳимов хотирасига бағишланиб, кураш бўйича мусобақалар ўтказилади. Келгуси йилда Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланиб ўтказиладиган катта спорт байрамига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Байрамда турли спорт беллашувлари билан бирга 3 километрлик “Саломатлик пойгаси“ ҳам ўтказилади.

— Сергей ака. Туманда бундай кенг қамровли тадбирларни ҳозирги шароитда ўтказиш осон бўлмаса керак? Бунга қандай имкон топяпсизлар?

— Албатта, ҳозирги тақчиллик шароитида ҳамма режалар ҳам силлиққина амалга ошавермайди. Лекин “Интилганга толе ёр“ дейдилар. Ҳамма ютуқларимиз учун туман ҳокимлигидан жуда миннатдорман. Уларнинг спортга бўлган катта ҳурматлари, эътибори ва зарур пайтлардаги ёрдамлари бизга жуда катта мадад бўляпти. Қолаверса, ўзимиз ҳам доимо яхши ҳомийлар топишга ҳаракат қилдик ва уларни топдик ҳам. “Зиё“, “Карима“, “ЮТИ-Сервис“ ва бошқа фирмалар, “Миконд“ заводи кабилар ана шундай ишончли ҳомийларимиз ҳисобланадилар. Уларнинг мададига таяниб биз келгуси режаларимизни ҳам тузиб қўйганмиз. Спорт базалари фаолиятини янада яхшилаш, Қодирий номидаги оромгоҳда теннис майдонлари қуриш, сузиш ҳавзалари бунёд этиш, Шарқ тиллари лицейида спорт ишларини фаол йўлга қўйиш ва ҳоказолар шулар жумласига киради. Энг асосий мақсадимиз — соғлом авлодни тарбиялаш, кўзлаган маррамиз халқ саломатлиги.

Суҳбатдош Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

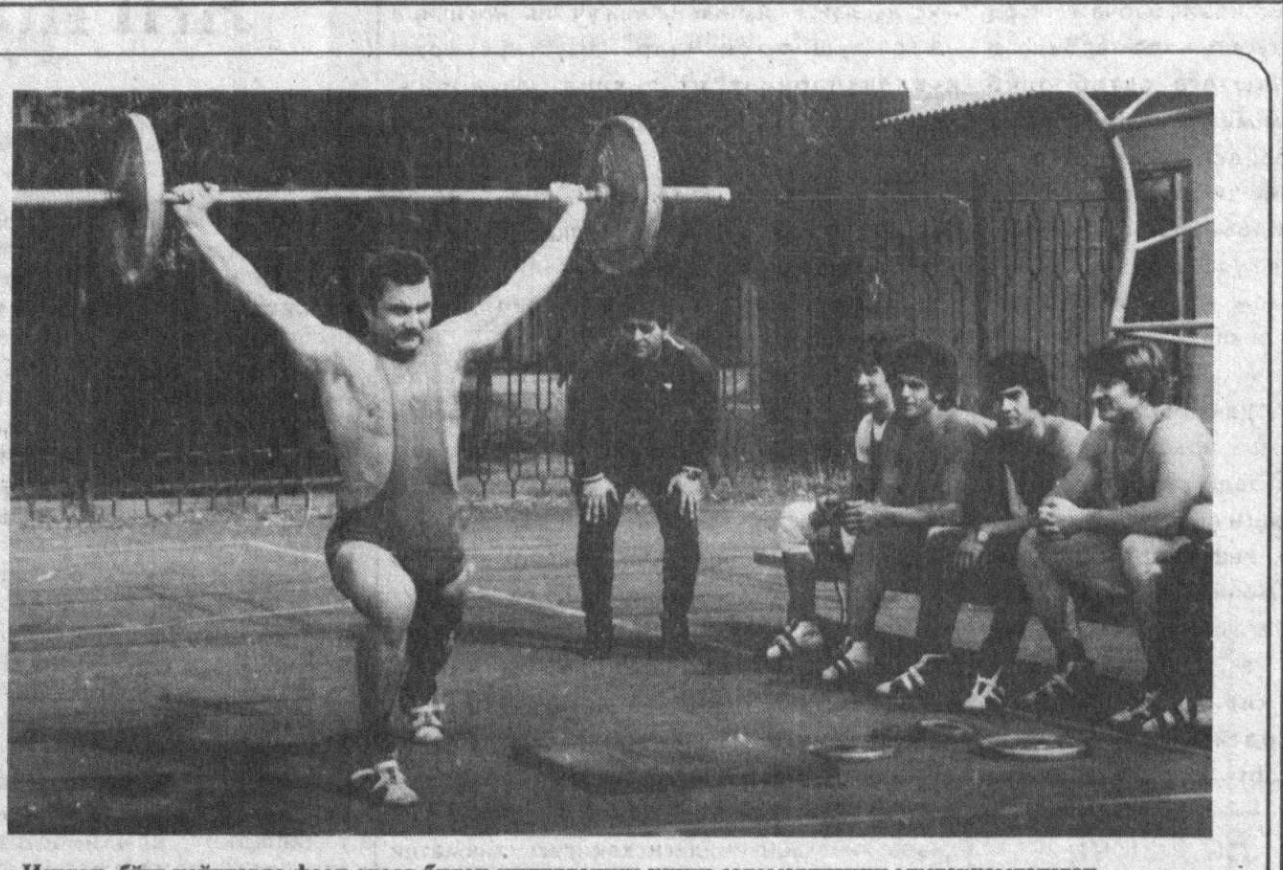

Ишдан бўш пайтларда фаол спорт билан шуғулланиш киши саломатлигини мустаҳкамлашдан ташқари унинг ирodасини ҳам тоблайди.

ЎЙИНГОҲДАГИ ИШЧИЛАР

•В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида спорт-соғломлаштириш ишларига катта эътибор бериляпти. Республикадаги энг улкан корхоналардан ҳисобланмиш мазкур бирлашма тасарруфидаги кўплаб спорт майдончалари, ўйингоҳлар ва бошқа спорт иншоотларида ишчилар ҳамда уларнинг фарзандлари шуғулланиб, ўз саломатликларини мустаҳкамламоқдалар. Бирлашмадаги 305-цех “Саломатлик ва маданият“ цехи деб аталади. Бу цехнинг фаолияти ва вазифалари ҳақида шу цех бошлиғи Шокир Шоқосимов бизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Цехимиз самолётсозлар шаҳарчаси ҳудудида спорт ва маданий иншоотларни қуриш ва таъмирлаш ишларини бажаради. Яқинда “Старт“ спорт мажмуидаги сузиш ҳавзасида икки йилдан буён олиб борилаётган тўла таъмирлаш ишлари ниҳоясига етказилади. Бу ерда тез орада сузиш ҳамда спортнинг бошқа турлари бўйича ҳам мунтазам машғулотлар бошлаб юборилади. Кираверишдаги каттакон иншоотнинг макетига кўзингиз тушгандир? Бу — авиасозлар шаҳарчасининг 1-мавзесида қурилаётган катта сув спорти иншоотининг макетидир. Бу қурилишни насиб этса, келгуси йилда битказамиз. Иншоотда барча қулайликларга эга бўлган 3 та сузиш ҳавзаси, саломатлик хоналари ва бошқа қулай имкониятлар ҳам муҳайё этилади. Бу ишларни ҳозирги мураккаб шароитда амалга ошириш, албатта осон эмас. Бироқ, шуниси эътиборга лойиқки, бирлашма маъмурияти ва шахсан бош директор Журавлёв бу ишларга доимо катта эътибор билан қарайдилар. Бунинг исботи сифатида ўтган йили қуриб ишга туширилган “Олимпия“ спорт-соғломлаштириш мажмуини кўрсатиш мумкин. Агар бу даргоҳни бориб кўрсангиз, бизда спорт ва соғломлаштириш ишига нақадар катта эътибор берилаётганлигига ўзингиз ишонч ҳосил қиласиз. Мўъжазгина бўлсада барча қулайликларга эга бу замонавий спорт масканимиз билан ҳақли равишда фахрлансак арзийди.

Биз кўп қаватли уйлар ўртасида жойлашган “Олимпия“ спорт мажмуида бўлганимизда бу жойни Шокир ака бежиз мақтамаганига амин бўлдик. Ҳақиқатан ҳам бу ердаги шарт-шароитлар, озодалик ва тартиб-қоидалар ҳавас қилса арзигудек экан. Барча хоналар зарур спорт ашёлари билан бекаму-кўст жиҳозланган. Тамаддихона, сауна ва душлар доимо ишлаб туради. Бу ерда шарқона якка кураш турлари — каратэ, таэквандо, ушу, дзю-до билан биргаликда атлетик гимнастика, мини-футбол секцияларида машғулотлар мунтазам олиб борилади. Бундан ташқари “Саломатлик гуруҳлари“да ҳам жуда кўплаб катта ёшдаги кишилар ўз соғлиқларини мустаҳкамлашар экан. Турли тренажёрлар ўрнатилган кенг залда атлетлар гуруҳи машғулот ўтказаяпти. Буларни кўргач, спортга алоқаси бўлмаган ҳар қандай киши ҳам бу ерга келиб шуғулланишни истаб қолади. Ташқарида эса, бахмалдек бир текис чим билан қопланган ям-яшил майдончада мини-футбол мусобақаси ўтказиляпти.

— Бизнинг асосий мақсадимиз кишилар саломатлигини мустаҳкамлаш, — дейди бизга спорт мажмуининг директори Е. И. Мануйленко. — Бизнинг тўгаракларимизда 500 дан ортиқ киши шуғулланади. Уларнинг кўпчилигини 8-18 ёшлардаги ўсмирлар ташкил этади. Уларга юқори малакали спорт усталари мураббийлик қилишади. Бизда шуғулланишни истаган ишчи-ёшлар келиб, ўзларининг иш кунлари, соатлари ва шароитини айтишса бас, тажрибали устозлар машғулотлар вақтини ана шу имкониятларга қараб белгилаб беришади. Бундан ташқари, бу ердаги машғулотлар учун кетадиган харажатларнинг катта қисмини бирлашмамиз ўз ҳисобидан тўлайди. Бу шуғулланувчилар учун катта енгиллик демакдир. Тўгаракларимизда бирлашма ишчиларидан ташқари шу яқин орадаги турли фирма ва кичик корхоналарнинг ходимлари ҳам шуғулланишади. Биз бундан ҳар ойда 5 миллион сўм-купонгача соф фойда оламиз. Бу маблағлар бирлашмамиз тасарруфидаги спорт тўгаралари ишини янада яхшироқ ташкил этиш учун сарфланади. Спорт мажмуимизнинг иш бошлаганига эндигина бир ярим йил бўлган бўлса-да, биз ҳозирдан ўз чемпионларимизни етиштирдик. Масалан, шу йил 27 мартда ўтказилган таэквандо бўйича Тошкент шаҳар очиқ чемпионатида бизнинг спортчиларимиз — И. Эргашев ва А. Мадалиевлар 1-2-ўринларни эгалладилар. Наврўз байрами муносабати билан ўтказилган дзю-до бўйича очиқ чемпионатда эса вакилларимиз Г. Валенчук ва Р. Татлаевлар биринчи ва иккинчи ўринларга муносиб топилдилар. Бизнинг эшикларимиз ҳамма учун доимо очиқ.

Ботир ҲАСАНОВ.

Даврада — халқ полвонлари.

Александр Паршин олган сурат.

НОГИРОНЛАР АРАВАЧАСИДА САЙР

МОСКВА шаҳридаги “Приключение“ клуби табиатдаги ғаройиб ҳодисаларнинг моҳиятини очиш, ижтимоий, илмий, таълимий аҳамиятга эга турли хил саёҳатлар уюштириш, тарихий жойларга экспедициялар ташкил қилиш фаолияти билан шуғулланади. Бундан ташқари ногиронлар ўртасида спорт мусобақаларини уюштириш, уларни фаол ҳаётий жараёнларга жалб этиш ишлари ҳам клуб дастуридан ўрин олганлиги, бу ишларга катта эътибор қаратилаётгани айниқса қувонарли ҳолдир. Жумладан, 1991 йил ногиронлар аравачаларида Москва-Киев-Кривой Рог марафони ўтказилган бўлса 92 йилги Владивосток — Санкт-Петербург оралиғида спорт мусобақалари ташкил этилди. Чунки клуб аъзоларининг фикрича, фаол турмуш ва спорт ногиронларни ижтимоий ва руҳий томондан иродаларини тоблашда, чиниқтиришда муҳим роль ўйнайди. Шу йилнинг 20 июнь куни эса Санкт-Петербург — Олмаота йўналиши бўйлаб 15 та собиқ Иттифоқ республика пойтахтларидан ўтадиган 9000 километр масофани ўз ичига олган яна бир катта марафон бошланди. Унда ҳар бир республикадан биттадан, умуртқа поғонаси шикастланган ногиронлар ногиронлик аравачаларида иштирок этишади. Марафонни ташкил этишдан мақсад ҳам озгина бўлса-да одатий турмуш тарзидан тақдир тақозоси билан узоқроқ бўлиб қолган ногиронларнинг ички имкониятларини юзага чиқариш, кишиларни яхши қўшничилик алоқалари, меҳр-шафқатга чақириш эди. Шуни ҳам айтиб ўтиш ўринлики, “Макдоналдс“ (Канада) “ДА Интернешнл“ (АҚШ) -ДАБ Интернешнл“ (Россия), Хафслунд Николид Фирма (Норвегия) компаниялари ҳомийлик қилаётган мазкур марафон Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи остида ўтказилмоқда. Ва саёҳат давомида БМТнинг белги ва байроғидан фойдаланишга рухсат олинди. БМТ томонидан 2000 йилгача қабул қилинган янги дастур — “Жамият барча учун“ — марафоннинг шиори бўлиб қолди. Ҳамжиҳатлик ва тинчликнинг гарови бўлиб қоладиган марафоннинг 15-21 октябрь ҳамда 30 октябрь — 3 ноябрь кунлари Қоракўл, Бухоро, Қизилтепа, Кармана, Каттақўрғон, Самарқанд, Ховос, Бахт, Янгийўл, Тошкент йўналиши бўйича ўтиши мўлжалланмоқда. Унда Республикамиз шарафини 1948 йилда туғилган, болаликдан ногирон, республика ногиронлар жамғармасининг “Матонат“ меҳр-шафқат, соғломлаштириш ва спорт клубининг ногиронларни ижтимоий реабилитация қилиш бўйича инструктори Владимир Коротченко ҳимоя қилмоқда. Биз Владимирга машаққатли, бироқ шарафли бўлган ушбу марафонда омад тилаб қоламиз.

Абдусамад ШУКУРОВ,

Республика ногиронлар жамғармасининг бўлим мудири.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

ЁШ ПОЛВОНЛАР БЕЛЛАШДИ

НАМАНГАН шаҳрида 1977-79 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида фарғонача кураш бўйича Республика биринчилиги беллашувлари ниҳоясига етди. Унда Республикамиз вилоятларидаги полвонлар 10 та вазн тоифасида ўзаро куч синашдилар.

Мусобақада жамоа ҳисобида наманганликларга тенг келадиганлар топилмади. 7 нафар наманганлик курашчи ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасидан жой олди. Фарғоналиклар жамоаси иккинчи, андижонлик ёш полвонлар эса учинчи ўринларни эгаллашди.

Шароф ХУДОЙБЕРДИЕВ.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

3-СОН ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

Трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларини, кондуктор ва электрчи-чилангарларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Агар Сиз трамвай, троллейбус ҳайдовчиси (ўқиш муддати 5-6 ой) касбларини эгаллашни хоҳласангиз депода жойлашган 23-ТБЮда билим олишингиз мумкин.

75.000 сўм-купон стипендия тўланади.

БИЗДА ИШЛАСАНГИЗ:

кондукторлар — 220.000 сўм-купон,

трамвай ҳайдовчилари — 350.000 сўм-купон,

троллейбус ҳайдовчилари — 430.000 сўм-купон,

электрчи-чилангарлар — 370.000 сўм-купонгача иш ҳақи олишингиз мумкин.

Трамвай-троллейбусда бепул юришингиз мумкин.

Ҳайдовчилар бир йил муҳлатга шаҳар рўйхати (прописка) билан ётоқхонага жойлаштириладилар.

3-сон Трамвай-троллейбус депоси ва 23-ТБЮнинг манзили: Темур Малик кўчаси, 3-а уй. 6, 13, 22-трамвайлар; 9,18-троллейбуслар; 17, 71, 83, 96-автобусларда “Чимён“ дўкони бекатигача келишингиз ва қуйидаги телефонларга қўнғироқ қилишингиз мумкин:

63-28-97 — ходимлар бўлими,

63-38-93 — 23-ТБЮ.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР!

АГАРДА СИЗ ЕР ОСТИ ГАЗ ҚУВУРЛАРИ, ЕРТЎЛАЛАР ЁКИ ҚУДУҚЛАРДА ГАЗ ҲИДИНИ СЕЗСАНГИЗ, ЭҲТИЁТ ЧОРАЛАРИНИ КЎРИНГ:

— олов ёқманг;

— папирос чекманг;

— ёниб турган электр асбобларини ўчирманг ёки ёқманг.

Дарҳол зудлик билан ер ости газ қувурлари хизматининг 48-56-24 ёки “Тошгаз“ авария диспетчерлик хизматининг 04, 53-56-19, 53-56-31, 55-44-27, 55-44-29 рақамли телефонларига қўнғироқ қилинг.

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН! Ер ости газ қувурларидан чиқаётган газнинг ертўлалар, қудуқлар, уй хоналарига йиғилиб қолиши кўнгилсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин.

ЕР ОСТИ ГАЗ ҚУВУРЛАРИДАН СИЗИБ ЧИҚАЁТГАН ГАЗЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТЎХТАТИШ БЎЙИЧА КЎРИЛГАН ЧОРА — БУ СИЗНИНГ ХАВФСИЗЛИГИНГИЗ КАФОЛАТИДИР.

Шу орада таъкидлаб ўтамиз, газ қудуқларида йиғилган газ, бу фақатгина портлаш ёки ёнишга эмас балки одамга бўғувчи таъсир этади.

Шу мақсадда ҚАТЪИЯН ТАҚИҚЛАНАДИ:

— бегона одамларни газ қудуқларига тушириш;

— газ қудуқлари яқинида, устида олов ёқиш;

— ёш болаларни газ қудуқлари устида ўйнашларига йўл қўйиш.

Ушбу талабларга риоя қилсангиз, бўладиган кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олишга ўз ҳиссангизни қўшган бўласиз.

“ТОШГАЗ“ бошқармаси.

Тошкент Давлат тиббиёт институти шифохоналарининг

ТИББИЁТ БИЛИМ ЮРТИ

″ҲАМШИРАЛИК ИШИ″ мутахассислиги бўйича 1994—1995 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати: кундузги бўлимда — 1 йилу 10 ой; кечки бўлимда — 2 йилу 3 ой.

Билим юртига ўрта маълумотли йигит-қизлар қабул қилинади.

Кундузги бўлимга — аризалар 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан бошланади.

Кечки бўлимга — аризалар 15 сентябргача қабул қилинади.

Кундузги ва кечки бўлимга кирувчилар: биологиядан (оғзаки), ўзбек тили ва адабиётидан ёзма (диктант) кириш имтиҳонларини топширадилар.

Манзилгоҳимиз: Тошкент—109, Шифокорлар шаҳарчаси, 6-ётоқхона.

Автобуслар: 10, 28, 34, 82, 116; трамвайлар: 16, 12, “Шифокорлар шаҳарчаси“ бекати.

Миробод туманидаги "ТАСВИР" ўқув ва ишлаб-чиқариш кооперативи **тугатилади.** Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 46-78-92 рақамли телефони бўйича қабул қилинади.

Л. Б. Шастри номли 24-ўрта мактаб жамоаси мактабнинг собиқ биология ўқитувчиси **Аҳмаджон АБРОРОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

“Шарқ” нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—993. •Босмага бериш вақти 11.30. •Босмага берилди. 11.30. Х 2 3 4 5 6.